

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 960 Lej

Fél évre ... 480 Lej

Negyed évre ... 240 Lej

Havonta ... 80 Lej

Hirdetések díjazás szerint

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Egyes szám ára 5 lej,

vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Uj helyzet előtt.

Arad, XXXII. évf. 125-ik szám. Az Aradi Közlöny számára írta: Tornyai Gyula dr.

Az Averescu-kormány váratlan bukása új helyzet elé állította a magyarságot. Ezt az új helyzetet talán sokan úgy ítélik meg, hogy sajnálnunk kell Averescu és kormányának távozását, mert az eddigiek közül Averescu és kormánya mutatta a legtöbb megértést a kisebbségekkel szemben.

Végre elérkezett az ideje, hogy nyíltan lehet beszélnünk. Megállapíthatjuk, hogy a paktum fényesnek talán nem mondható, de azért le nem kicsinyelhető feltételei közül csak egyetlen egy ment teljesedésbe, amennyiben a magyarság különösebb megerősítés nélkül megkapta a 28 mandátumot, melyekből egy az igazolásnál elveszett. Hová lett a többi paktumbeli ígért? A titkos pontokat Averescu kormánya oly mély titokban tartotta, hogy azokból egyetlen egy sem jutott teljesedésbe, sőt nyilvánosságra. A titkos pontokból semmi sem valósult meg. A nyilvánosak szintén egészben lemaradtak. Úres szólam volt a nyílt ígért, hogy minden szülő oda járathatja gyermekét iskolába, a hová akarja. Hogy mindenki oly nemzetiségének vallhatja, amilyennek érzi magát. Hogy az esküt nem tett éhező tisztviselők nyugdíjukat meg fogják kapni. Úres ígért maradt minden, nem hozott a paktuma a magyarságnak annyit sem, mint amennyi juttat és papírt vele elrontottak.

A minden oldalon való becsapásunk azonban csak a kisebbik bajunk volt. Sokkal súlyosabb csapás volt a magyarságra, hogy a választási egyezményben leírt és szóval örökösen megígért ígért által az orránál fogva engedte magát vezetni, a magyar párt parlamenti csoportja alig hallatta szavát, ami jórésben a paktumba vetett tulságos bizalomra vezetendő vissza. Mindig csak két hanggal csendesebben tudunk felszólalni, nehogy az iskolai államsegélyt veszélyeztessük, mely végül is odaveszett. Hallgattunk, mikor a szélhámoságot, becsapásunkat kellett volna kikiabálnunk és hallgatásunkkal a kormány azt bizonyította a világ előtt, hogy a kisebbségi kérdést megoldotta.

Ime ennyi térhet kellett a paktum miatt viselnünk. Ne busuljunk tehát azon, hogy a kormány és a paktum megbuktak, mert mérhetetlen károkat hoztak volna, ha még további három évig megkötött kézzel kellett volna a magyar képviselőknek dolgozniuk. Amint hozott a paktum, az csupán egy szomorú tapasztalat, melyből okulhatunk, hogy mennyi bizalommal szabad a jövőben a választási ígértet fogadnunk.

Az eredménytelenség további okát abban találjuk, hogy az általános választások idején a Magyar Párt jelöltjeinek megválasztása is elhibázott volt annyiban, hogy olyanok is mandátumhoz jutottak, kik a román nyelvet nem bírták abban a mértékben, hogy a parlamenti harcban részt vehettek volna. A közeli jövőben remélhetőleg nem fog a hiba megismétlődni, s ha a kézenfekvő tanulságokat levonjuk, úgy a jövő parlamentiének magyar képviselői sok mindent jótáthatnak, ha mindenikük lehető helyett dolgozik.

Megkezdődtek a választási harcok Aradon.

Az aradi liberális párt benyújtotta jelölő-listáját. — Választási előkészületek országsszerte. — Bratianu Ionel visszaköveteli az ország kormányzását.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A politikai életben a mai nappal már kezdetét vette a választási küzdelem. Ez az akció, — amely egyelőre a szerepek szétosztásával és a jelölések megejtésével indult meg, — a mai napon még jórészt a függönyök mögött folyt le, azonban teljesen belesodrótak a különböző pártok összes számottevő közkatónái is, akik mindegyike készen áll a kapott parancs végrehajtására. Annyi azonban máris megállapítható, hogy ugyszólván egyedül csak a liberálisok voltak elkészülve az eseményekre, ami abból látható, hogy egyetlen vezetőségi határozat nyomán a legteljesebb agitáció indult meg országsszerte a párt érdekében.

Benyújtották az első választási listát.

De nagy meglepetést keltett az a körülmény is, hogy már a mai nap folyamán közel száz szavazóból álló tömeg jelent meg az ilfovi törvényszéken és a választási iroda elnökének benyújtották az országban elsőként — jelölési iveauket, amelyeken Bratianu Ionel, illetve Bratianu Vintila neve szerepel. A volt kormányelnököt a kamarai, míg a volt pénzügyminisztert a szenatori választásokra jelölték híveik. Ilyenformán aztán a kiváltódott hangulatból arra lehet következtetni, hogy a választási harc — különösen a beígért tiszta választás következtében — hevesebbnek ígérkezik, mint bármikor volt. A fővárosi lapok telve vannak választási propagandával, bár még nem történt döntés abban az irányban, vajon a kormányban résztvevő pártok közös listával indulnak-e a választások küzdelmeibe, vagy pedig külön listákkal. Ebben a kérdésben a liberálisok a közös lista mellett foglaltak állást, míg a nemzetipártiak a külön listát támogatják.

Választási áramlatok a Magyar Pártban.

A választásokra vonatkozólag a Magyar Pártban még nem alakult ki a végleges elhatározás. Az eseményeket Willer József dr., a parlamenti csoport főtitkára kíséri figyelemmel. Willer dr. tegnap Clujra utazott, ahol a párt köreiből azt a nézetet erősítette meg, hogy meg kell várni az események kialakulását, főleg pedig azt, hogy a román pártok milyen álláspontot foglalnak el egymással szemben. Ezzel szemben igen sok helyen felmerült az a gondolat, hogy adott esetben a romániai kisebbségeknek választási blokkot kell alakítaniuk, amelyben részt vesznek Erdélyben és Bánságban a magyarok, németek és zsidók, Bucovinában és Bessarabiában pedig a rutének és a németek. Az eddigi számítások szerint a kisebbségi blokk szavazatainak összege az összes szavazatok huszonöt-harminc százalékát tenné ki, ami olyan döntő mennyiség, amelylyel minden román pártnak feltétlenül számolnia kell.

Minden párt győzelmet remél.

Érdekes azonban a választási eredményekre vonatkozólag az egyes pártokban kialakult hangulat. Eszerint a legoptimistikusabban a liberálisok és a nemzeti-parasztpártiak tekintenek a győzelem elé, de biznak a maguk sikerében Iorgáék és a néppártiak is. Termé-

szetesen minden párt külön okokra alapozza tervezetéseit s amíg a nemzetiek egyelőre jórészt még a reménykedések mellett vannak, addig a liberálispártban a legrealisabb számítás indult meg s a pártirodák az eddigi választási eredmények statisztikáiból jósólják az új győzelem eredményeit. Érdekes azonban, hogy a tiszta választásokra való számítással minden párt önmagának vindikálja a „legnépszerűbb párt” jelzőt s ebben a reményben indul a harcba.

Megállapították a pártok választási jeleit.

Mára különben az egész országban megkezdődtek működésüket a választási irodák s a legtöbb városban úgy döntöttek, hogy a szavazólapokat fényképpel látják el. A főváros központi választási irodája ma Miclescu semmitőszéki elnök elnöklétével három ülést is tartott, amelyen a kiadandó általános intézkedéseket vitatták meg. A központi választási iroda végleg döntött amellett, hogy a választási jelek ugyanazok lesznek, mint a múltban voltak.

Az aradi liberálispárt benyújtotta Aradon a jelölőlistát.

Érdekes, hogy a mai nappal már Aradon is megkezdődtek a választási előkészületek s egyes politikai pártok helyi vezetőségei máris beható tanácskozásokat folytatnak a jelölésekre és a meginduló választási kampányra vonatkozólag. A liberálispárt ma délelőtt már letette az aradi törvényszéknél jelölő listáját, a mely az egyes számot kapta. Ezen a listán egyelőre csak a listavezetők szerepelnek, a lista kiegészítése a legközelebbi napokban történik meg. A képviselőválasztásoknál Vaitoianu tábornok, volt közlekedésügyi miniszter, a szenátorválasztásoknál dr. Demian Aurel a liberálisok listavezetője.

Georgescu vezérfelügyelő nyilatkozata.

Ma délben különben hazaérkezett Bucurestiből Georgescu János volt prefektus, közigazgatási vezérfelügyelő, aki az aradi liberálispárt előkészületeire vonatkozólag a következőket mondotta el:

— A listákat deponáltuk az aradi törvényszéknél már, azonban a lista kiegészítéséről és a választási kampányról csak pénteken tudunk biztosat. Pénteken érkezik meg Aradra Vaitoianu tábornok, aki összehívja a pártvezetőséget és az egyes kerületi főnököket az irányelvek megállapítására. Így ma még nem tudom Önöket informálni arról, kivel megyünk együtt a mostani kampányban és hogyan történik ez meg.

— Bucuresti-i tartózkodásom alatt annyit megtudtam, hogy a köztisztviselőknek nem szabad politizálniuk és azok, akik teszik, vagy tették, felelni fognak érte. Ami a választásokat illeti, minden párt a legteljesebb szabadságot élvezi a kampányra és a választások maguk is a legteljesebb szabadság jegyében folynak majd le.

— Szó van, hogy a liberálisok a Lupu-párttal fognak együttműködni. Igaz ez?

— Lehetséges. Nem tudom, — mondotta Georgescu János — egyelőre még erről mi sem tudok.

Az aradi nemzeti-parasztpárt delegátusai Bucurestiben.

Az aradi nemzeti-parasztpártnál az előkészületek már folynak ugyan, azonban ott még nem kaptak a központtól semmiféle direktívákat a választásokra vonatkozólag, mert dr. Hotoran Victor, dr. Marsleu Justin és dr. Veliciu Emil még Bucurestiben tartózkodnak és csak hazajövetelük után történnek meg az intézkedések az aradi listák összeállítására vonatkozólag. Annyi azonban már bizonyosra vehető, hogy az egyik listavezető Pop C. István volt miniszter lesz és hogy a listán dr. Marsleu Justin, dr. Hotoran Victor, Adám Miklós és többi volt képviselője a nemzeti-parasztpártnak is szerelni fog.

A liberálisok visszakövetelik az ország kormányzását.

Bucuresti-i tudósítónk esti telefonjelentése szerint a liberálist párt volt miniszterei, képviselő- és szenátorai, valamint a megyei szervezetek elnökei ma Bratianu Jonel elnökelete alatt értekezletet tartottak a liberális pártkörben. Bratianu Jonel bizalmát fejezte ki a választások eredménye iránt és meg van győződve arról, hogy a liberálisok elnyerik a többséget, mert arra nem nekik, hanem az országnak van elsősorban szüksége. A liberálist párt csak törvényes eszközöket fog igénybe venni, elkerül mindent, ami ezzel ellentétben áll és nemcsak Románia kormányzó pártja, hanem a holnap kormányzó pártja akar lenni. Megtörtént néhánykor — folytatta Bratianu — hogy lemondottunk a kormányzásról az önk helyeslésével, de az még sohasem történt meg, hogyha követeltük a hatalmat, ne sikerült volna azt megszerezni. Most újból visszaköveteljük az ország kormányzását.

Izgalmak a liberális-manifestum miatt.

Bucuresti-i tudósítónk jelenti éjszaka telefonon: A Bratianu Jonel aláírásával kibocsátott manifestum hatalmas szenzációt keltett a fővárosban. Bratianu Jonel ugyanis ebben a manifestumában biztosítja hűveit, hogy a liberálisok rövid idő múlva ismét a kormányra kerülnek. Különösen a Manlu-pártban keltett nagy izgalmat a liberális pártvezér manifestuma. Már befejezett tény, hogy mindkét párt külön listával szerepel a választásokon.

Száz százalékot

kapnak Löfflerék hitelezői.

Rendezték a timisoarai (temesvári) Löffler-cég és a Bisztra fizetéseket.

(Saját tudósítónktól.) A timisoarai Löffler Jakab és Fiai r.-t. továbbá a Bisztra kitermelő vállalat sorsa, amelyek inzulenciájáról megemlékeztünk, ma is a gazdasági élet általános érdeklődésének központjában áll. Nagy feltűnést keltett, hogy a Lloyd-sori 2 hatalmas Löffler-palota, amelynek egyike is megéri a 20 millió lejt, értékük feléért ment át a Temesvári bank és kereskedelmi r.-t. és a Timisiana birtokába, amely intézetek érdekelve voltak a vállalatnál. Jellemzi a mai pénzügyi viszonyokat, hogy nem akadt senki sem, aki több készpénzt hajlandó lett volna adni a házakért. A hitelező bankok pedig csak egyszerű könyvelési művelet révén jutottak azok birtokába.

A 60 éves előkelő cég úgy lett fizetéseket, hogy immobilizálta magát. Körülbelül 40 millió lejt fektetett iparvasútába, hogy hatalmas erdősegeit kitermelhesse, akkor, amikor már minden más vállalat leépített. A nagy betétként a cég bank- és magánhiteleket vett igénybe és a magas kamatlábak idővel a fizetéseket vezették. A cég által alapított Bisztra erdőkitermelési vállalat passzívái 120 millió lejt tesznek ki. A Löffler-család a hitelező bankoknak rendelkezésére bocsátotta egész vagyonát, ami lehetővé teszi azt, hogy a hitelezők 100 százalékos kielégítést nyerjenek. A szanálás után, marad pár millió a Löffler-család részére, de ez már csak morzsája a régi, nagy Löffler-vagyonnak. A szanálást végrehajtó pénzügyi intézetek végeredményben nagy haszonhoz is jutnak, mivel a Bisztra kitermelési pár év múlva tetemes nyereséget fognak hozni. A vállalatnak ugyanis 10.000 vaggon kiter-

melt tűzfája fekszik Krassó-Szörényben, a mostani kormányválság pedig remélni enged, hogy az export-politika megváltozik, minnek

Következésképpen könnyen értékesíthető majd a fa. Az egész tranzakciónak ilyképp egyedül vesztese a Löffler-család marad.

Aradmegye új prefektusa megérkezett Aradra.

Laugier ezredes nyilatkozata az Aradi Közlönynek. — A prefektus esütörtökön foglalja el hivatalát.

(Arad, június 8.) Általános várakozás előzte meg Aradmegye új prefektusának, Laugier Henry ezredesnek Aradra érkezését, miután tudvalevő volt, hogy az új prefektus érdekes instrukciókat hoz magával Bucurestiből. Mint meg is írtuk, ma déli fél kettőre jelentette Laugier Henry ezredes megérkezését, amely alkalomból az aradi állomás peronján számos ismerőse, tisztársa és hivatali funkcionárius várta az új prefektust. Déli fél kettőkor befutott a bucuresti-i vonat, amellyel az új prefektus érkezett. Laugier Henry ezredes magas, dehoeg természetű katonatiszt, aki katonás határozottsággal szögezi le a mondanivalóját. Rendkívül szimpatikus megjelenésű férfi, aki kedvesen, de szabadkozón fogadja az állomáson megjelent újságírókat.

— Ma még nehezen tudok valamit mondani, majd holnap, a prefekturán.

Délután azután mégis sikerült beszélgetést folytatnunk az új prefektussal, aki a következőket jelentette ki:

— En elsősorban aktív katonatiszt vagyok és az új miniszterelnök kifejezett kívánságára vállaltam a prefektusi tisztséget. Megbízatom célja az, hogy tökéletesen biztosítsam a választások alkalmával a közakarat megnyilvánulását. Instrukcióm, amelyeket kaptam: a legteljesebb választási szabadság. A választási kampány alatt minden politikai párt a legteljesebb szabadságot élvez, ugyanígy a sajtó is, amely teljesen szabadon, minden

korlátozás nélkül írhat. A választásra vonatkozó részletes utasításokat különben most várom Bucurestiből.

— A cenzura megszüntetése Aradra is vonatkozik, prefektus ur? — hangzott a kérdés.

— A cenzurát a Kormány az egész országra a leghatározottabban megszüntette és így a lapok a legteljesebb szabadsággal írhatnak. Hogy speciálisan Aradon mi a helyzet és hogy Aradra, mint határvárosra, vonatkozólag nem érkezett-e, vagy érkezék-e külön utasítás, ma még nem tudom, mert csak holnap foglalom el hivatalomat. Ekkor meg fogom tudni talán már mondani, mi a rendelkezés Aradra.

— A kormányváltással kapcsolatban milyen személyi változások várhatók az aradi közhivataloknál?

— Mindenki a helyén marad, aki teljesíti hivatali kötelességét és a Kormány intenciói szerint végzi tovább hivatali munkáját.

— Ami engem illet, — fejezte be az új prefektus — én kizárólag közigazgatási adminisztratív funkciókat fogok prefektusi állásomban végezni.

Laugier Henry ezredes holnap reggel veszi át hivatalát és megkezd működését, mint Aradmegye új prefektusa. A holnapi napon egyszersmind megkezdődnek az előkészületek a választásokra.

Izgalmak a tisztviselők fizetésrendezése körül.

Kormánykörök hivatalosan cáfolják a hatálytalanságról elterjedt híreket.

(Az Aradi Közlöny Bucuresti-i tudósítójának távirata.) Az Averescu-kormány távozása érthető izgalmat keltett a köztisztviselők körében, miután olyan hírek terjedtek el, hogy a jelenlegi kormány hatálytalansági fogja a köztisztviselői fizetésrendezésekről szóló új törvényt. Most illetékes helyről a Cuvantul azt az értesítést szerezte, hogy a kormány még egyáltalán nem foglalkozott ezzel a kérdéssel. A lap munkatársa az ügyben kérdést intézett Dan Sever pénzügyi államtitkárhoz, aki a leghatározottabban megcáfolta azokat a híreket,

mintha a törvényt már hatálytalanná tették volna. Ki jelentette, hogy a hatálytalanság a minisztertanácsok dolga, viszont ez a kérdés az előző minisztertanácsokon — mint tudvalevő — egyáltalán nem vetődött fel. Hogy pedig mennyire alaptalanok ezek a híresztelések — állapítja meg a lap — arra jellemző, hogy a pénzügyminiszterium személyi ügyosztályán még mindig a legnagyobb apparátussal folynak a Manolescu volt pénzügyi államtitkár utasítására megkezdett kifizetési munkálatok és a pontos fizetési összegek megállapítása.

Hindenburg is üdvözölte az Oceán hőseit.

Németország tombolva ünnepli az amerikai repülőket. — Európai repülőturát tervez Chamberlain.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójának távirata.) Berlin népe hihetetlen arányú ovációkkal ünnepli Chamberlain és Levin amerikai repülőket, az Oceán hőseit, akik tegnap délután hat óra körül megérkeztek Berlinbe. Száz-ezernyi tömeg tombolva ünnepli a hőseket, akik a berlini amerikai követség vendégei. A repülőket berlini programja még bizonytalan. Stresemann az eddigiek szerint csütörtökön látja vendégül a repülőket, akiket Hindenburg elnök és Marx kancellár is fogadnak. Berlin városa pedig óriási ünnepeket rendez a bátor repülő tiszteletére. Chamberlain kijelentése szerint körülbelül szombatig tartózkodnak Berlinben és onnan indulnak Bécs felé. Newyorki lapok oldalas tudósításokban számolnak be Chamberlain eddigi bravurjairól, amelyek között megemlítik, hogy a pilóta egy alkalommal egy 80 méter hosszú és nyolc méter széles telken szállt le, hogy Coolidge elnök fiának temetéséről készült fényképeket még lapzártá előtt juttassa el egy lap szerkesztőségébe. Egy másik esetben egy foház még szűkebb udvarán szállt le. Egészen kivételes hírnevet szerzett magának a tűzveszélyről készített szép felvételeivel.

Chamberlain különben ma úgy nyilatkozott, hogy egy kontinentális repülést fog végezni, amelynek során Róma, Bécs, Budapest

és sorra kerül. Ennek főcélja a kereskedelmi repülés tanulmányozása. Előreláthatólag négy-öt hétig tart európai útja. Magáról a repülésről elhárította a kérdéseket, mert mint mondá, menedzsere eladta az utazásról való kizárólagos közlés jogát egy sajtóvállalatnak.

Chamberlaint Berlinbe érkezésekor egervő hochozás fogadta, az iskolás gyermekek teleszórták útját virággal. A repülőknél jól esett az ünneplés, integettek, kalapjaikat lenggették. Chamberlainen egyszerű ruha, barna kalap volt. Amikor az amerikai követség elé értek, az őrség fegyverbe lépett, megszólalt a kürt, pergett a dob, amely tisztelgés csak fejedelmeknek jár ki. Hindenburg a német nemzet nevében üdvözölte a repülőket, mondván, nagyszerű tetté váltották a nagyszerű tervet, melyhez az egész amerikai népnek szerencsét lehet kívánni. Nem sportszerű vakmerő vállalkozás volt ez, hanem nagyjelentőségű esemény, mely a népek életében új korszakot nyit meg.

— Visszahelyezik a közoktatási felügyelőket. Bucurestiből jelentik: Lupu közoktatásiügyi miniszter elrendelte azoknak a közoktatásiügyi inspektoroknak és revizoroknak a visszahelyezését, akiket elmozdíthatatlanságuk ellenére az előző kormány eltávolított állásukból.

Dagad a hárommilliárdos pénzeső botránya.

A bucaresti-i lapok szenzációs leleplezése. — Kifizették a képviselők és szenátorok tiszteletdíjait egészen az év végéig.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Teljes részletességgel hírt adtunk arról a hatalmas politikai szenzációról, amely most egész Bucurestit példátlan izgalomban tartja. Európa legnagyobb botrányának minősítik a fővárosi lapok az Averescu-kormány uralmának utolsó napján történt óriási, egyben azonban — a lapok szerint — minden jogalapot nélkülöző pénzkiutalásokat. A pénzkiutalás híre már akkor is nagy mebotránkozást keltett, amikor a hivatalos lap június 3-iki számában közölte, hogy a kormány közel 3 milliárd lej redkivüli hitel folyósításáról intézkedett a költségvetési felesleg terhére. Mint az egyes bucaresti-i lapok értesültek, a kormány a minisztériumok között a következőképp osztotta fel ezt a horribilis összeget, amelynek folyósítása minden példa nélkül áll. Eszerint a 3 milliárdból a pénzügyminisztérium 828 millió, a hadügy 476 millió, a munkaügy 25 millió, az egészségügy 20 millió, a külügy 10 millió, az ipar és kereskedelemügy 10 millió, a földművelésügy 50 millió, az igazságügy 20 millió, a kultusz és közmunkaügy 148—148 millió, a belügy 250 millió, a közoktatásügy 200 millió, a közlekedés pedig 740,500.000 lejt vett fel.

Hogy ezeket a hatalmas összegeket az egyes tárcák milyen célokra fordították, helyesen, hogy ezek az összegek hová jutottak — mint a lapok írják — nem lehet tudni. Eddig mindössze annyit sikerült megállapítaniok, a bucaresti-i lapoknak, s ezt az Univerul írja, hogy Goldis László volt kultuszminiszter egy Carlova nevű személynek 300.00 lejt, Teodosiának 500.000 lejt, az Indreptareának 400.000 lejt, a Critica Franci folyóiratnak 300.000 lejt, a Gandiera irodalmi revünek 500.00 lejt, a Lugoj című folyóiratnak, amely különben egyáltalán nem jelenik meg, 500.000 lejt, míg különböző személyeknek minden megindokolás nélkül kettő millió lejt utalt ki. A bucaresti-i lapok szenzációs leleplezésének idején pedig szomorúan kell megállapítanunk, hogy amikor valósággal zuhogott a pénzeső a kormányhü emberek zsebébe, ugyanakkor a kisebbségek iskoláinak járó s már megszávozott 45 millió lej államsegély folyósítását különböző kifogásokkal megtagadták.

Bucuresti-i jelentés szerint Stirbey kormányelnök természetesen szintén al egnagyobb mebotránkozással értesült Averescuék népdátlanul álló pénzpocsékolásáról s nyomban intézkedett, hogy a pénzügyigazgatóságok azonnal szüntessék be a kifizetéseket s további intézkedésig csak a köztisztviselői fizetések folyósítását eszközöljék. A fővárosi sajtó nagyrésze megnyugvással vette tudomásul a kormányelnök intézkedését, egyben azonban a legélesebb hangon követelik, hogy haladéktalanul indítsák meg az eljárást az Averescu-kabinet volt tagjai ellen.

Még javában forr az izgalom a nagyarányú leleplezés kapcsán, mikor egy újabb szenzációt pattantott ki az egyik bucaresti-i vezető organum. A Dimineata értesülése szerint ugyanis egy még május 31-én kelt és szentesített törvényrendelet alapján az összes szenátorok és képviselők az 1927. évi rendkívüli ülések és teljes ülésszakok tartamára előre felvették napidíjukat. A javaslatot maga Averescu nyújtotta be és annak megszavazását titokban tartották. A napidíjak folyósítására összesen 82 millió lejt vettek igénybe s ebből 50 millió lejt 250 szenátor, 42 milliót pedig 387 kamarai képviselő között osztottak ki az 1927. január 1-től március 15-ig és október 15-től december 31-ig terjedő időre járó napidíjak és reprezentációs költségek címén. A baj csak ott van — mint a Dimineata írja — hogy, közben június 5-én feloszlatták a parlamentet s most már nincs egyetlen képviselője vagy szenátora az országnak s még kevésbé jár ezeknek fizetés.

Bucuresti-i tudósítónk éjszakai telefonjelentése: A főváros lakossága nagy izgalommal tárgyalja a ma nyilvánosságra került óriási botrányt, amelynek középpontjában a belügyminisztérium áll. Hivatalos vizsgálat belgazolta, hogy Goga szombat este tizenhárom millió

lejt vett fel különféle kiadások címén a belügyminisztérium részére és a vasárnap reggel tartott hivatalátvétel alkalmával egyetlen bank sem találtak a belügyminisztérium páncélszekrényében. (Ezekhez a híradásokhoz mindenestre hozzá kell fűznünk azt, hogy a bucaresti-i tudósítónk fentebbi távirata, vala-

mint a különböző lapjelentések többé-kevésbé hihetetlenül hangzanak, mert kétségtelenül sajtóságosnak látszik, hogy amikor egy kormány távozik helyéről, annak tagjairól nyomban a legképtelenebb vádak terjednek el. Európai szemmel nézve, elképzelhetetlennek tűnik fel, hogy egy távozó kormány minden pillanatban felfedezhető bűncselekményt hagyjon maga után. Épen ezért a fenti híradásokkal épen csak regisztrálásképen, fenntartással adjuk tovább. A szerk.)

40.000.000! Miért?

Évenként 40,000.000 darab Cadum szappan fogy el, azért, mert a teljesen semleges Cadum szappan a bőrt csillapítja és mert kétszer annyi ideig tart, mint minden más szappan, mivel a nedvesség legkisebb részét is kivonják belőle.

Ne vegyen más szappant, mint a Cadum szappant, amely a „Cadum baba“ védjeggyel van ellátva. Ez az egyetlen Párisban gyártott szappan.

2530

Új utat kell keresnie Erdély magyarságának

Az Aradon időző Tornyai Gyula bánsági szenátor nyilatkozata az Aradi Közlönynek a kisebbségi blokk megalakításának szükségességéről.

(Arad, június 8.) A hirtelen bekövetkezett politikai válság és az új kormány gyors kinevezése új helyzet elé állította a Magyar Pártot, amelynek kebelében már most erős áramlatok indulnak meg a legközelebbi jövőben megtörtendő állásfoglalást illetőleg. Többféle lehetőség kering a levegőben és mindegyik más módot ajánl a választási küzdelem lefolytatására. A Magyar Párt választási taktikáját az elnöki tanács fogja meghatározni, amelyet nemsokára ülésre hív össze Bethlen György pártelnök. Az erdélyi magyarságot persze élénken érdekli most, milyen álláspontot foglalnak el vezérek ebben a sorsváltoztató kérdésben. Ezért felkerestük ma az épen Aradon tartózkodó Tornyai Gyula dr. timisoarai (temesvári) szenátort, a magyar parlamenti csoport egyik agilis és tekintélyes tagját, aki az alábbiakban fejtette ki kétségkívül érdekes véleményét:

— A magyar kisebbségnek a jövőben követendő irányát a többi kisebbségi pártokkal való együttműködésben látom a legszerencsésebbnek. Ezen az uton a kisebbségek számarányuknak megfelelő parlamenti képviselők

tel remélhetnek, ami az esetleges paktumbar biztosított mandátumok számát jelentékenyen meghaladná. Emellett a kisebbségek szövetezésének meg volna az erkölcsi alapja és az összes képviselőket a kisebbségi érdekek védelmezésében forrasztaná össze, nem beszélve arról, hogy a megválasztandó képviselőknek teljes akciószabadságot biztosítana. A kormánnyal a múltban megkötött paktumnak többek között az is egyik lényeges hátránya volt, hogy kiszolgáltatta a magyarságot a kormány szavahihetőségének. Averescuék azonban különböző ígéretekkel laviroztak és vezették félre, sőt játszották ki egymás ellen a kisebbségeket. Az állandóan teljesedésre váró ígéretek miatt még akkor is elmulasztottunk erősebb akcióba lépni, amikor már nem volt kétséges, hogy a kormány nem tudta, vagy nem akarta beváltani ígéreteit. A kisebbségek tehát nem sokat várhatnak a többségi pártoktól, közös és göröngyös kisebbségi utjakat, véleményem szerint egymást támogatva, erősítve kell megtenniük. A végső szót azonban természetesen a Magyar Párt elnöki tanácsa mondja majd ki.

Husz éves adómentességet kapnak az új házak

Meghosszabbítják az 1921-ben épült házak adómentességét.

(Arad, június 8.) A lakásépítések előmozdításáról szóló törvény, amely most jelent meg a hivatalos lapban, igen fontos rendelkezéseket, sőt bizonyos tekintetben újításokat is tartalmaz. Az új törvény nincs egészen összhangban az egyenesadó törvény idevonatkozó szakaszaival, amiért a pénzügyminisztérium részletes utasítást adott ki a törvény helyes alkalmazására. A pénzügyigazgatóságon erről a kérdésről a következőkben tájékoztattak bennünket:

— A lakásépítések előmozdításáról szóló törvény 10 évre teljesen mentesíti úgy a házadó, mint az összjövedelmi adó alól úgy az új törvény alapján épült ingatlanokat, engedély 1921. július 23. óta a régi 1921. évi hasonló törvény alavján épült ingatlanokat, engedélyezve egyúttal mánendezekre nézve további 5 évre 75 %-os és újabb öt évre 50 %-os kedvezményt, illetve adószállítást. Ezek szerint az volna hihető, hogy minden 1921. július 23. óta épült ház fogja élvezni a fentebbiek szerinti 20 évi teljes, illetve részleges kedvezményt. De a fentebb említett miniszteri utasítás világosan megmondja, hogy azokra az 1921. óta épült házakra nézve, melyek az 1921. évi építkezési törvényben megszabott engedélyek (brevetek) alapján az egyenesadó törvény idevonatkozó rendelkezései értelmében idáig csak

5 vagy 10 évi mentességet élveztek, ez a mentességi határidő a fentebbiek szerint 20 évig kiterjeszhető abban az esetben, ha a háztulajdonos fel tudja mutatni a munkaügyi minisztérium hivatalos bizonyítványát, melyből kitűnik, hogy az illetőnek joga van erre a kedvezményre és ezt a bizonyítványt az építési engedéllyel együtt egy kérvény kapcsán beterjeszti az ingatlanra nézve illetékes adóhivatalhoz. Vagyis másszóval minden háztulajdonos, aki 1921. július 23. óta épített házat és erre vonatkozólag a pénzügyi hatóságoktól a munkaügyi minisztérium engedélye alapján az egyenesadó törvényben meghatározott 5 vagy 10 évi mentességet nyert, a fentebbiek szerint kérheti ezen mentességi határidőnek a kiterjesztését 20 évre. Hasonlóképpen kell eljárni mindazoknak, akik 1927. május 3. után, az új törvény alapján építenek házat.

Dr. Ungárné-Eggy Ghyssa

növendékeinek két előadása 10-én, péntek este és 12-én, vasárnap d. u. 1/2, 6-kor a Kulturpalotában. Jegyek Sándor könyvüzletben

Kártérítést

követel az aradi ékszeresempész.

Berger Elemér milliós keresetet adott be a timisoarai (temesvári) törvényszékhez.

(Arad, június 8.) Jogászi körökben élénk megdöbbenést keltett annak idején, hogy a vámhivatal őrizetbe vette és egy teljes hónapra át fogva tartotta Berger Elemér bécsi ékszereskereskedőt, aki ellen ékszeresempészesség miatt indult meg az eljárás. Berger ügyében az aradi törvényszék a kihágás polgári és bünyügyi részét még a tavasz elején lefolytatta, felelősséget adva azonban a timisoarai tábla megsemmisítette a törvényszék ítéletét és a kiszabott hat-havi büntetés alól felmentette Berger Elemért, akit kiszabadulása után az aradi ügyészség hivatalos hatalommal való visszaélés címén feljelentést tett az aradi vámhivatal és az aradi rendőrség egyes közegei ellen. A feljelentés ügyében elsőnek Mandru ügyész indította meg a vizsgálatot, majd az iratokat Radu Pascu vizsgálóbírónak küldötte át. A vizsgálóbíró azonban arra való tekintettel, hogy Berger egyetlen polgári uton nem kért kártérítést, a vizsgálat további lefolytatását nem fogadatosították. Erről a körülményről viszont csak a napokban szerzett értesítést Berger Elemér nyomában érintkezésbe lépett ügyvédjével, aki a tegnapi nap folyamán a timisoarai tábla előtt folyamatba tette a kártérítési iránti keresetet, amelyben Berger Elemér közel egy millió lej kártérítési összeg megfizetését kéri.

Sámson Jakab

uridivat szabósa

Angol szövetkülönlegességek nagy raktára

Arad, új Neuman-ház, I. em. 102H

Öt embert

megmárt egy veszett kutya Aradon

Egy rendőr agyonlőtte az ebet. — A sérülteket a cluj Pasteurbe szállították.

(Arad, június 8.) Ma délelőtt fél tizenegy órakor egy veszett kutya rohant végig Arad utcáin és öt embert megmárt. A veszett állat feltűnése óriási riadalmat keltett a városban és csak hosszas üldözés után sikerült a kutyát egy rendőrnök agyonlőnie. A kutya a város háza mögötti parkból rohant ki a főterre és a városháza előtt utjában találta Borkics Mihály CFP. alkalmazottat, akinek lábát megharapta. Borkics azonnal látta, hogy a kutya veszett és szólt a közelben posztoló rendőrnök, akivel üldözésbe vették a hatalmas fekete szőrű állatot, amelynek nyakán fél méteres lánc csüngött. A kutya visszaroht a park felé s ekkor már nagy csoport ember futott utána. Többen botot, dorongot kerítettek, hogy agyonlőjék a veszedelmes állatot. Hauptman András a Marosparton vendéglő egyik alkalmazottja utólrta a kutyát és fejbe sújtotta. A kutya felfordult, de hirtelen talpra ugrott és Hauptmanra vetette magát. Mielőtt a többi üldözők odaértek volna, a szerencsétlen emberek összemarta kezét. Azután tovább futott a megdühödött állat. A Hellas sportegyesület közelében még két embert márt meg, az egyiknek arcát marcangolta össze, a másiknak lábán ejtett súlyos sebeket. A tenispályákon túl utólrtek a veszett kutyát, amely több ütésre felfordult. De ismét lábra kapott, harminc lépést rohant, de végül is az üldözésben részt vett rendőröknek sikerült agyonlőniük. A megmárt embereket azonnal dr. Cucu Vazul városi főorvoshoz vitték, akinek intézkedésére az öt embert még ma este a cluj (kolozsvári) Pasteur-intézetbe szállították. A kutyának fejét Balta Miklós gyepmestersegéd levágta, hogy vizsgálat végett Clujra küldje s közben megsebesítette kezét. A főorvos intézkedésére Baltát is a Pasteurbe szállították. A veszett kutya garázdálkodása nagy rémületet keltett a városban, annál is inkább, mert a Str. Numa Pompiliu (Kaszauccán) tegnap egy veszett kutya szintén megmárt egy gyermeket.

Rehabilitálták Beregi Oszkárt.

Hamis volt a magyar színművész ellen emelt vád. — Hallatlan nyomorban élnek az amerikai magyar színészek.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Az amerikai magyar színészek és színésznők különösen az utóbbi időben rendkívüli nehézségekkel küzdenek és rajtuk akar most segíteni az Amerikai Magyar Népszava, amely megbizta Kurucz Jánost az ismert nevű, Amerikában élő magyar zeneszerzőt, hogy szervezzen meg egy magyar turnétársulatot, melynek keretébe be lehetne illeszteni a szomorú sorsban élő amerikai magyar színészeket is.

Kurucz János most Budapestre érkezett és küldetéséről a következőkben nyilatkozott:

— Amerikai magyar színészetéről nem lehet beszélni, mert ilyen nincs. Vannak vagy 40—50-en, akik hallatlan nyomorban élnek, akik bolyongják keresztül Amerikát, azonban a koldus sorsban élő művészek előadásait inkább nyilvános koldulásnak, mint művészi produkciónak tekintik. Az amerikai magyar csak azért megy el az előadásokra, hogy néhány garassal kenyérhez segítse őket. Helyzetük csak akkor javul, ha Magyarországból átjön egy lemerőbb nevű színész, kit az amerikaiak is megnéznék és akkor vagy 10 amerikai magyar színész is turnézik az óhazából átjött hírességgel. A többiek kénytelenek a legkülönbözőbb munkákat elvállalni, hogy megéljenek. A színészek éjjeli bakterek és kirakatörzők lesznek, a nők pedig manikűrös kisasszonyok.

— A magyar színészek különben mind levonultak Hollywoodba. Legutóljára Pártos Gusztáv pendlizte le magát 4—5 tagú társulattal faluról-falura odáig. A régiak közül Kosárynak és Királynak volt nagy sikere az első turné alkalmával. Akkor az amerikai magya-

rokban mérhetetlen vágy lakozott az óhazai magyarok iránt, később azonban ez a fellángolás mindinkább halványabb lett. Nagy a népszerűsége Fedáknak is, de őt inkább, mint Molnár Ferenc feleségét ünnepelték elsőben, mikor aztán az Antóniát látták, egy nivóra emelték a legismertebb amerikai művészekkel.

— Az Amerikai Magyar Népszava elhatározta, hogy Amerikában állandó magyar társulatokat szervez és ezek élén én állok. Három operett és egy drámai turnét tervezünk. Én most azért jöttem Pestre, hogy a társulatot megszervezzem. Tárgyalok Lábass Jucival, Péchy Erzsivel, Somogyi Nusival, Odryval, Góthékkal, Bajor Gizivel, Sarkadival, Halmayval és Sziklayval és ha leszállítják igényeiket: kiviszem őket. Odaát sem lehet hetek alatt vagyont gyűjteni. Kap mindenki nagyon szép gázsit, ezzel azonban meg kell elégednie.

— Mit csinálnak a kint tartózkodó magyarok? — kérdezte tudósítónk.

— Néhánynak ragyogó a helyzete — felelte Kurucz. — Bánky Vilma úgy él, mint egy királynő. Amikor legutóbb Newyorkba jött, valóságos díladamenetben kísérték végig a városon. Huszár Pufinak is jól megy dolga. Mindszenty pedig kétségtelenül nagy karrier előtt áll. A Magyarországon nagy port felvert Beregi-ügy — humbug, amely már Amerikában is véget ért. A szóbanforgó család ünnepelesen visszavonta az ellene tett feljelentést, amely alaptalannak bizonyult. Ugy tudom különben, hogy Beregi néhány hét múlva visszatér Amerikába, ahol eddig is nagy filmiskerei voltak.

Művészet.

* Bánhidv Ilona a Válopörös hölgyben. Tegnapi este értékes és meleg színházi eseménye volt az aradi színháznak: Bánhidv Ilona az aradi színház, pesti színpadokon is komoly sikereket aratott művésznő lépett fel Vajda Ernő közvetlen vigiátékában: a Válopörös hölgyben, a legteljesebb siker keretében. Bánhidv Ilona a rutinos és öntudattal játszó művésznők közül való. Feladása intelligens és sokszor egy-egy odavetett gesztusában is művészettel adja vissza a szerzől intenciókat. Minden mondata át gondolt, színesen kifejező és mindeme művészi eseményhez meggyőzően hódító külsővel járul, amely egymagában sikert jelent. Pompás toalettjei megvesztegetőek. A tegnapi est nagy sikert hozott számára, amely sürnyült és felvonásvegi tapsokban jelentkezett. A kitűnő művésznő a napokban Timisoarán vendégszerenél az Antóniában és azután több, mint bizonyos, hogy elfogadja Szendrey Mihály ajánlatát, amely a dévai színpadra szól. Bánhidv Ilona szerződésére feltétlenül nagy nvereséget jelentene a társulat prózai ensembléjának. Az előadást Mészáros gondos rendezésében is előadásban kaptuk. Jávör, Gyözö, Mészáros, Révész alakításokban egészséges vigiáték lépkört teremtetek. Pállay Manci kedves és szépen beszélő volt, mint rendező (a).

* Az aradi városi színház heti műsora. Csütörtök: Biborruhas nő, operett. (Kosáry Emmi és Király Ernő fellépte.) Péntek: Marica grófnő. (Kosáry Emmi és Király Ernő fellépte.)

* A cluj román opera aradi műsora. Csütörtök, június 16.: Aida. Jegyek számszáma 1. Péntek, június 17.: Lakmé. Jegyek számszáma 2. Szombat, június 18.: Alarcosbál. Jegyek számszáma 3. Vasárnap, június 19.: Carmen. Jegyek számszáma 4.

* Az aradi színházi közönség hírel. Kosáry Emmi és Király Ernő, a magyar operett reprezentánsai csütörtökön és pénteken lépnék fel az aradi színházban. Arad közönsége lelkesedéssel várja a művészeket, akik a külföldön is dicsőséget szereztek a magyar színművészetnek. Kosáry Emmi és Király Ernő csütörtökön a Biborruhas nő és pénteken a Marica grófnő két vezető szerepét játssza. — László Andor és Havassy Mimi, az aradi közönség kedvencei szombaton tartják bucsuelőadásukat. A bonvivant és primadonna, akikhez annyi forró színházi este sikere fűződik, a Hungart a lágy,

című pompás operettben mondanak bucsu hálás közönségüknek. — Baricsné Jutalomjátéka. Baricsné Gaál Mani, a színház rokonszenves és előzékeny pénztárosnője, hétfőn délután 6 órakor Felhő Klári népszínműben lép fel. Ez lesz Baricsné Jutalomjátéka. — Szendrey és ill. Szendrey Misi vasárnap este együtt lépnek fel a Mágnes Miskában. Ezt a pompás operettet Szendrey-Rontay Boriska vitte diadalra Aradon. Marcsája feledhetetlen alakítás. Ezt a szerepet választotta abból az alkalomból, hogy fia, ill. Szendrey Misi, a boszorkányosan ügyes táncoskomikus bucsuját tartja. — Gyözö Alfréd is bucsuzik. Hétfő este tartja bucsuját a népszerű és közkedvelt komikus, olyan szerepben, amelyben ragyogtatja csillogó humorát. Gyözö Alfréd a Vigécek című nagyszerű énekes bohózatban mond bucsut az aradi közönségnek.

* A lipovai műkedvelők nagy sikere. Szombaton Lipován, a Central szálló nagytermében a lipovai ref. egyház javára a városka legkiválóbb műkedvelői Farkas Imre kitűnő operettjét: a Nótás kapitányt adták elő forró siker jegyében. A darab megkezdése előtt Schneider Annuska és Markocsány Sándor ügyes román táncokat lejtettek. Pálur István, a lipovai református költő-pályamelo-dramát adott elő nagy siker mellett. Majd Knizse Jenőné iskolázott, szép szoprán hangja keltett tetszést néhány operaria eléneklésével. Ezután megkezdődött a Nótás kapitány előadása. A nagyszerű kiállításban, gördülékeny tempóban színrehozott előadás forró hangulatot teremtett és sok-sok taptot hozott a kiváló szereplőknek. Graf Mariska Hohenau grófnő, Léderer Nándor Salvator herceg, Csudán György az ezredes, Kajdy László a cimszerep, Tamássy Maca Borcsa, Markocsány Sándor Miska közhuszár, Neidenbach János az őrmester, Panajoth Tibor Bódy gróf és Schneider Annuska Bébi grófnő alakításainak megjátszásában voltak kiváló. A darab zenei részének betanítása Révai Emilt dicséri. A zongorakíséretet Wohlbérg Ducika látta el precizen. A műkedvelők most turnéra indulnak Aradmegye néhány Marosmenti községébe.

* A cluj (kolozsvári) román opera aradi előadásai iránt még a tavalyinál is nagyobb érdeklődés nyilvánul meg. Az Aida, Lakmé, Alarcosbál és Carmen jegyeinek nagy része máris elkelt. Felkéretnek a szelvénytulajdonosok, hogy jegyeiket erre a négy előadásra már most kiváltani sziveskedjenek, hogy az esetleg szabadon maradó helyek eladhatók legyenek. A pénztár, a téli színház előcsarnokában, naponta 10—1-ig és 4—6-ig van nyitva.

Eltiltották a fürdést a szabad Marosban.

Az aradi rendőrség szigorú rendelettel akar gátat vetni a tömeges vízbefúvásoknak.

(Arad, június 8.) A meleg napok beálltával, mint ismeretes, több halálos szerencsétlenség történt a Marosban. A szerencsétlenséget minden esetben a közönség könnyelműsége és figyelmetlensége okozta, mert rendszerint a nyílt Marosban való fürdés szigorúan tilos. A sportegyesületek tagjai is csak abban az esetben fürödhetnek a szabad vízben, ha az egyesület elnöke írásbeli felelősséget vállal, hogy az illetők jó uszók. Ezek a tagok névszerinti igazolványt kapnak a rendőrségtől és a prefektúra előírta, hogy csak csoportosan uszhatnak, kizárólag úgy, hogy minden csoportot legalább egy csónak kövessen. Ha az uszó görcsöt kap, vagy örvénybe kerül, a kísérők azonnal segítségére sietnek és ezzel megakadályozzák a katasztrófát. A prefektúra rendelkezését szigorúan ellenőrzik és súlyosan büntetik azokat, akik a rendeletet nem tartják be.

Aradlak kedvenc találkozóhelye!

ADLON SZÁLLO

BUDAPEST, VI. PAULAY EDE-UTCA 52. SZÁM.

Az Andrássy-ut és Oktogon-tér közvetlen közelében. Modern, teljesen újonnan berendezett családi szálló. Méréseket árak! Szobák már 4.50 pengőtől!

2916

Eltűnt

Zichy Tivadar gróf leánya.

Gondnoksági pör különös epilógusa.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A bécsi rendőrhatalmas távirat érkezett a budapesti főkapitánysághoz, hogy Citscheff nyugalmazott bécsi bolgár főkonzul felesége, az osztrák fővárosból nyomtalanul eltűnt. A bécsi rendőrség egyben arra kéri a budapesti rendőrséget, nyomozza ki, vajjon Frida Citscheff nem tartózkodik-e Budapesten, vagy magyarországi vidéki rokonainál? Citscheff főkonzulné, akit a bécsi hatóság Magyarországon keres, leánya gróf Zichy Tivadarnak és neve nemrégiben sokat szerepelt abban a gondnokság alá helyezési ügyben, amiről a lapok sokat írtak. A Zichy-család egyes tagjai ugyanis a 80 éves Tivadar gróf ellen pört indítottak. Gróf Zichy Tivadar, a delegáció egykori elnöke, a monarchiának éveken át volt párisi követe, mintegy 35 esztendővel ezelőtt Münchenben megismerkedett egy ur-asszonnyal, özvegy Schaadnéval, akivel azóta is barátságot tart fenn. Ebből a barátságából egy leánygyermek született, akit a gróf később örökbe fogadott, majd a háború első évében férjhez adta Citscheff akkori bécsi bolgár konzulhoz. A Zichy-család gondnokság alá helyezési kérelmének egyik főoka éppen az volt, hogy — a család szerint — Tivadar gróf tulzottan bőkezű fogadott leányával szemben. Ez a gondnoksági ügy azóta egyezséggel ért véget: Tivadar gróf élete végéig havi 100 millió apanaszt kap a családtól, ezzel szemben a gróf 40.000 holdas birtoka és egyéb vagyona a családjának tagjai között került fölosztásra. Gróf Zichy Tivadar kívánságára a vagyonból fogadott leánya is jelentékeny összeget kapott. Azóta állandó nézeteltérések merültek föl a házastársak között és — a nyomozás megállapítása szerint — ezek az összecsordulások adták az indító okát a főkonzulné eltűnésének.

A bécsi főkapitányságon Citscheff főkonzul jelentette be felesége eltűnését és az ő véleménye alapján a rendőrség abban az irányban kezdte meg a nyomozást: nem történt-e bűntény vagy öngyilkosság?

REVAI NAGY LEXIKON XX.

és a többi 99-es kötetek Sándor Ferencz előjegye.

Az új miniszterek átvették tárcáikat.

Tábornokok tisztelgése az új hadügyminiszter előtt. — Averescu tábornok felveszi a választási harcot.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Az egyes miniszteriumokban a mai napon megkezdődtek a normális munkálatok. A mai napig ugyanis az új miniszterek mindegyike letette az esküt és átvette tárcáját, amit elődjeik személyesen adtak át. Érdekes a Viitorulnak az erre vonatkozó értesülése, amikor megállapítja, hogy az egyes miniszteriumok átadása, illetve átvétele szinte már túl ment a szokott udvariasság határán. A távozó miniszterek a tegnapelőtti napokban informálták utódjaikat az elintézés alatt levő akták felől s a miniszteri szobában volt minden egyes dossziét külön-külön felvettek az átadási jegyzőkönyvbe. Ezután a hivatali személyzet-től való búcsúvétel, majd az üdvözlés következett. Érdekes, — jegyzi meg a lap — mind a két személy nyilván egyforma hatást váltott ki a tisztviselők között, mert úgy a távozó buszuja, mint az új miniszter üdvözlése egy és ugyanazon alázatos hivatali mosollyal járt a lehetőleg sötétbe öltözött tisztviselők részéről. A miniszteriumok átvétele természetesen nem történt egy időben, miután Iunian és Mrazec csak a tegnap délelőtt, míg Inculet, Sever Dan államtitkár a délután folyamán, Pan Halipa pedig csak ma tette le az esküt Őfelségének. Ugyancsak ma tett esküt Stătescu volt közlekedésügyi vezérigazgató, akit közlekedésügyi államtitkári teendőkkal bíztak meg, miután a felhalmozódott munkát Peristeanu államtitkár egyedül nem lenne képes elvégezni. Egyedül a hadügyminiszterium átvétele történt meg nagyobb formák között: Mircescu távozó hadügyminiszter kívánságára ugyanis az összes fővárosban időző tábornokok megjelentek az új hadügyminiszter, Paul Anghelescu tábornok üdvözlésére, aki kijelentette, hogy a

hadsereg érdekét mindenkor a legteljesebb mértékben meg fogja védeni.

Az Averescu-kormány bukása egyuttal a néppárt felbomlását is maga után vonja — alapítják meg az egyes bucuresti-i lapok. Az elmúlt néhány nap alatt eddig állítólag mintegy ezren léptek a más pártokba s ma Sarbu tanár vezetésével a besszarábiai csoport lépett át en bloc a Lupu vezetésével álló parasztpártba. Ezzel természetesen megindult a teljes felbomlási folyamat s mint politikai körökben beszélik, rövidesen több ismert nevű politikus is kiválik az Averescu-pártból. A főbírók azonban legalább látszólag hidegen hagyják Averescu tábornokot, aki ma Negulescu és Coanda előtt megismételte vasárnapi kijelentését, amely szerint vissza óhajt vonulni a politikától, de pártja kívánságára ezuttal még aktív részt fog venni a választási harcokban, mert szüksége van arra, hogy az ország népe előtt igazolja magát. Megemlítette, tudta, hogy bukása esetén híveinek nagyrésze cserben fogja hagyni, azonban számít arra, hogy a történetek dacára is pártja harcra képes marad és a választásokon eredményt ér el. A volt kormány tagjai különben ma megbeszélést tartottak a Pallas Atheneben. Coanda üdvözölte Averescut, aki az egyetlen fegyelmezett pártot létesítette és annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a tábornokra ma sokkal inkább szüksége van az országnak, mint valaha, mert a helyezés sulyosnak ígérkezik. Utána Averescu beszélt, aki köszönetet mondott volt miniszter-társai támogatásáért és a következőket mondta: Igen komoly események előtt állunk, szükséges tehát, hogy olyan erők maradjunk, mint eddig, mert az ország még apeliálni fog reánk és gondot arra, hogy ez a párt lesz az ország megmentője.

Grozavescuné a bécsi bírak előtt.

Junius 22-én tárgyalják a tragikus sorsu tenorista gyilkossági ügyét.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségének távirata.) A bécsi büntetőtörvényszék június 22-ére tűzte ki Grozavescu Nelly gyilkossági ügyének főtárgyalását. A rendkívül izgalmasnak ígérkező bűnügyben a vádat dr. Tuppy ügyész képviseli, míg a védelmet dr. Steger kormánytanácsos látja el. A főtárgyalásra 42

tanut idéztek be és a főtárgyalás előreláthatólag négy napig fog tartani. Nincs kizárva azonban, hogy csak a fontosabb tanukat hallgatják ki s ebben az esetben legfeljebb három nap múlva már ítélethozatalra kerülhet sor. A főtárgyalás vezetője dr. Friedrich Aischinger tábiai tanácsos lesz.

Felfüggesztették Aradmegye volt prefektusát

Az új kormány hír szerint fegyelmi vizsgálatot rendelt el Boneu Vazul ellen

(Arad, június 8.) Az új prefektus kinevezésével Boneu Vazul prefektusi delegációja megszűnt és így a volt prefektus ismét megyei főjegyző lett. Ma reggel Boneu Vazul főjegyző három havi szabadságot kért azonban az alispáni hivatal felfüggesztette a kérés teljesítését Laugier Henry ezredes, az új prefektus hivatalbábeléséig, aki azután határozni fog a kérelem teljesítése felett.

Beavatottnak tudott forrásból származó híreink szerint ma délelőtt a kormány felfüggesztette Boneu Vazul volt prefektust főjegyzői állásától és fegyelmi vizsgálatot rendelt el ellene. A felfüggesztésről szóló értesítés hír szerint nem tartalmaz indokolást. Értesülésünk szerint az új kormány azt állapította volna meg, hogy Boneu volt prefektus, dacára annak, hogy köztisztviselőknek pártpolitikát folytatni nem szabad, mint prefektusi delegációval felruházott köztisztviselő pártpolitikát folytatott, ami nem egyeztethető össze főjegyzői állásával. Ennek a kérdésnek a tisztázására rendelték volna el a fegyelmi vizsgálatot elene. A szokatlanul érdekes ügyben szerettük volna ismerni Boneu Vazul volt prefektus véleményét, aki azonban betegségére való hivatkozással, kitért a nyilatkozatadás elől. De mintha éppen ezekre a vádakra akart volna a volt prefektus válaszolni: az Aradon megjelenő Cuvantul Ardealului mai száma egy prefektusi nyilatkozatot hoz, amelyben

Boneu Vazul a többek között a következőket mondotta:

— Ugyis mint egyszerű tisztviselő, de prefektusi minőségemben mint vezetője is ennek a megyének, mindenkor párton kívül állottam és soha egyetlen ténykedésemben sem voltam részrehajló, mert mindig az igazság, a jog és az alkotmányosság vezért. Az összes pártok alkalmat nyújtottak munkatervem megvalósításához, amelyet azonban mindenkor a megye jóléte, kultúrája érdekében használtam fel, ügyelve arra, hogy a megyében békesség legyen és annak minden lakója emberi életet éljen. Hogy minden párt szolgálatát elfogadtam, bizonyítja a legjobban, hogy maga Georgescu prefektus is csak a legjobb véleménnyel nyilatkozott felém, amikor a megye érdekét illetőleg azt mondotta, hogy képzett tisztviselő vagyok, akit nem vezetnek pártpolitikai szempontok.

Azokat a kijelentéseket, amelyeket 1926. április 4-én az aradi román és magyar lapoknak tettem, semmi körülmények között nem változtattam meg, ameddig a megye élén állottam. Megbékéltem, tiszta lelkiismerettel távozom, mert megtettem kötelességem és soha nem léptem át a becsület határát.

A volt prefektus egyébként ma délelőtt már átadta a kulcsokat, a hivatalos iratokat és a chifrekönyvet dr. Lázár Ágoston alispánnak, aki viszont holnap adja át ezeket Laugier Henry ezredesnek. Aradmegye új prefektusának.

H I R E K.

Elhalasztották Nagy-Arad megalkotását.

— **Milyen idő várható?** A meteorológiai intézet jelentése szerint csendesebb, tulnyomóan derült, száraz és főleg éjjel hűvösebb idő várható, később hőemelkedéssel.

— **A király állapota.** Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt Scrobisteában konzilium volt a gyengélkedő király betegyánál. A konziliumon részt vettek Hartmann dr., Sluys dr. és Regaud orvosprofesszorok, valamint dr. Gerota, dr. Juvara, dr. Manulescu és dr. Severeanu orvosok, az uralkodó házi orvosai. A konzilium tartama alatt Stirbey herceg kormányelnök is a kastélyban tartózkodott. A konzilium több órán át tartott és a megállapításokról, illetve a király állapotáról az alábbi hivatalos orvosi jelentést adták ki: A helyi tünetek nem rosszabodtak. Az általános állapot, amely a spanyolnátha következtében nagyon rossz volt, javult ugyan, de még nem teljesen kielégítő. Hartmann, Regaut, Sluys, Djuvara, Gerota, Severeanu, Romalo és Manuel orvosprofesszorok.

— **Petrescu-Comnen utazása.** Bucurestiből jelentik: Petrescu-Comnen berni követ Genfbe utazott.

— **Berthelot tábornok missziója.** Bucurestiből jelentik: A Lupta szerint politikai körökben azt beszélnek, hogy Berthelot tábornok két rendkívül fontos levelet hozott Poincarétól a királynak és Bratianu Jonelnak.

— **Bucuresti ügyésze nagybeteg.** Bucurestiből jelentik: Hotineanu őrnagyot, az ismert királyi ügyészt ma éjjel valdegyulladással megoperálták. Állapota nagyon súlyos.

— **Összehívták Aradváros júniusi tanácsülését.** Aradváros vezetősége ma elhatározta, hogy a városi tanács legközelebbi ülését június 17-én kezdi meg. Eredetileg 16-án akarták megkezdeni, azonban 16-ika katolikus ünnep és a tanács katolikus tagjaira való tekintettel 17., 18. és 20-án tartják meg a tanácsülést. A programot most fogják összeállítani.

— **Érvényben van Aradon a gépjárművek sebességkorlátozása.** A napokban az a hír terjedt el Aradon, hogy az aradi államrendőrséghez rendelet érkezett, amely szerint a város területén bármilyen gyorsasággal járhatnak az autók. Illetékes helyről nyert információk szerint, ez a hír nem felel meg a valóságnak, a régi rendelet, amely a városban való hajtást szabályozza, továbbra is fennáll, csupán annyiban történt változás, hogy a rendőrségnek ezentúl nincsen joga megállítani és igazoltatni a gyorsan hajtó autók vezetőit, erre csupán a rendőrszervezetnek és detektíveknek van felhatalmazásuk.

— **A nagyváradi gör. kath. püspökség fennállásának 150 éves jubileuma.** Nagy ünnepések között fogják megünnepelni a nagyváradi gör. kath. püspökség 150 éves fennállásának évfordulóját. Az ünnepségek folyó hó 15. és 16-án fognak lezajlani és az azokra szóló meghívók szétküldését már megkezdték. A kétnapos ünnepség programja a következő: 15-én délután 6 órakor kulturstély a Katolikus Könyvtárban, ahol dr. Radu Jakab pápai prelátus fog előadást tartani. Este 9 órakor zenés felvonulás a királyszobor elé, innen a gör. kath. püspöki palotához. 16-án délelőtt 9 órakor Te Deum a gör. kath. székesegyházban. A szentbeszédet dr. Frentiu Valér püspök mondja. 12 órakor recepció. Délután 5 órakor vespere. Este fél 9 órakor diszelszólás a színházban.

— **Aradi színésznő tragédiája.** Nemrégiben hírt adtunk arról, hogy az egykor szépségéről és művészetéről messze földön híres Sárközi Blanka színésznő idegrendszerét súlyos betegség támadta meg és a szerencsétlen nő kétnapi keresés után a pécsi országot sárközi szedték fel a mentők. A tragikus sorsú művésznő állapota azóta egyre rosszabodott, hozzátartozói és pályatársainak nagyrésze nem igen tördött vele, úgy, hogy Sárközi Blanka lassanként teljesen összeroppan. Aty Endre volt barátja teljesen összeroppan. Aty Endre volt barátja teljesen összeroppan. Arad uccán és nem egyszer a rendőrségi őrszobában tért magához. Néhány jóakarója kezdeményezésére aztán a mai napon az aradi elmeorvosi intézetbe utalták be a sajnálatraméltó teremést. Orvosai nagyon súlyosnak tartják az állapotát.

A szomszédos községek vezetőit készületlenül érte Aradváros bizottságának kiszállása.

(Arad, június 8.) Megírtuk, hogy ma reggel a város megbízottai megkezdik a tárgyalásokat Muresel, Aradulnou, Sannicolaul-mic és Micalaca községek delegáltjaival a községeknek Aradhoz való csatolása ügyében. Ma reggel nyolc órakor a városi bizottság ki is szállt az érdekelt községekben. Itt azonban tudomásunkra hozták, hogy a kiszállást jelző és a prefektura utján továbbított iratot csak elkészítve kapták kézhez és így az iratban jelzett kérdésekre és körülményekre ma még nem tudnak

megfelelő választ adni. Megegyezés történt erre a városi delegáció, illetve annak vezetője dr. Angel István polgármester és a községek delegáltjai között, hogy a községek a közigazgatási törvény 81. szakaszában megjelölt kérdésekre előre állítják össze egy memorandumban a válaszokat és ennek elvégzésével értesítik a város vezetőségét, amely akkor újból kiszáll a községekbe. Ez valószínűleg még ebben a hónapban megtörténik és csak ezután kerül Aradváros tanácsa elé a csatolás kérdése végleges döntés végett.

— **Halálozás.** Özv. Rothmüller Ignácné, született Reusz Antónia, kedden délután rövid szenvedés után elhunyt. Az elhunytban Reusz Sándor és Reusz Mór aradi vállalkozók testvérüket, Radványi Mihály vállalati főtisztviselő és Kohn Oszkárné lugoji (lugosi) kereskedő neje édesanyjukat gyászolják. A temetés csütörtökön délelőtt 11 órakor a Strada Bucur (Eötvös-ucca) 1. számú házból lesz.

Özv. pernusi Persa Edéné 92 éves korában elhunyt. Temetése 9-én délután 4 órakor lesz a Strada Turnului (Lovarda-ucca) 1. számú gyászszobából.

— **Medárd napján nem esett az eső.** Elmul-tak a fagyosszentek, elmúlt Orbán, sőt a mai nappal elvonult fejként felett az utolsó veszélyes szent: Medárd is. Ő pedig mezőgazdasági szempontból igen fontos személyiség. Azt tartják ugyanis, ha ezen a napon esik az eső, akkor megnyílnak az égek csatornái és 40 napon át ontják könnyüket a felhők, ha nem is olvatéknép, mint Noé apánk fiatalkorában, de annyi bizonyos, hogy mindennap jut belőle gondgyötörte fejükre valami. Egy jó kis nyári záporka, ha nem több. Van az úgy néha, hogy a gazdaberek megkönnyebülten sóhajtának fel, ha ezen a napon beborul az ég, de az idén azt hisszük, erre sem került a sor, hiszen pünkösdkor oly bőséggel hullott az áldás a magasságból, hogy szinte rossz volt nézni. Pedig ha az idén esik Medárd napján az eső, akkor biztosan esett volna mind a negyven napon, mert — mint azt már egyszer leszögeztük — sohasem volt pontosabb időjárás tekintetében az öreg Természet, mint mostanában. Nos azonban a veszélyes napon nem esett. Egészen tiszta, kék ég mosolygott ma Arad felett, sőt a nyári meleg is erős viszáteri hajlamokat mutatott, bárnyfelhőt is csak elvétve lehetett látni... ez viszont annyit jelent, hogy 40 napon át vigasztaló kékséggel nevet majd ránk az ég: 40 napig nem lesz vihar, zápor, mendedörgés, villámlás, eső, hanem csak szép, nyugodt napfény, drága meleg és jó strandolás a Marosparton. Ránk is fér: isten bizony és reméljük, hogy a jó, öreg Természet pontos lesz ezúttal ebben is.

— **Tovább pusztít a Mississippi.** New-Orleansból jelentik: A Mississippi áradása tovább pusztít. Több helyen újra gátszakadás történt. Huszezer ember dolgozik a veszély elkerülésére.

— **Orosz-lengyel viszály a varsói szovjetkötet meggyilkolása miatt.** Varsóból jelentik: A varsói szovjetkötet meggyilkolásának hírére Moszkvában jegyzéket nyújtottak át Litvin Patek lengyel követnek. A jegyzékben a szovjet tiltakozott a gyilkosság miatt és felelőssé teszi a lengyel kormányt a történetért. Londoni jelentések szerint a kommunisztápart Wojkov meggyilkolása miatt kiáltványt adott ki, amelyben kijelenti, hogy a gyilkosság áldozatának vére az angol kormány fejére száll. Ma délelőtt különben Wojkov holttestét Moszkvába szállították. A lengyel kormány értesítette a szovjetet a nyomozás eredményéről és közölte, hogy a merénylet példásan megbünteti. A francia sajtó hangsúlyozza, hogy Lengyelországot semmiféle felelősség nem terheli a merényletért, mert a sajnálatos eset bármely országban is megtörténhetett volna. Remélhető, hogy Moszkva megelégszik a lengyel kormány őszinte sajnálkozásával és részvétének kifejezésével és nem komplikálja a helyzetet. A bécsi jelentések arról számolnak be, hogy Wojkov, a meggyilkolt varsói követ 1919-ben a jekateringburgi kormányzás szovjet végrehajtóbizottságának elnöke volt és annak idején szintén aláírta a cárt család kiirtására szóló parancsot.

— **Az aradi fogház új igazgatója.** Megírtuk, hogy az igazságügyminiszter a napokban előléptette, egyben pedig Timisoarára (Temesvárra) helyezte át Selariu Jánost, az aradi ügyészségi fogda igazgatóját. Selariu utóda, George Francisco, ma délelőtt megjelent Nicolulescu főügyésznél, akinek bemutatatta okmányait. Francisco olasz eredetű, azonban Romániában született és a háború után a vacaresti fogházból került a caransebesi ügyészségi fogda élére. Francisco a főügyész rendelkezésére valószínűleg a holnapi nap folyamán veszi át a hivatali Selariu Jánostól, aki még június folyamán átköltözik Timisoarára.

— **Hollósy Kornélia centennáriuma.** Fényes ünnepségek között ülték meg Hollósy Kornélia, a nagy magyar énekesnő centennáriumát a róla elnevezett makói színházban. A híres magyar énekesnő Hollósy gertyenyesi föld-birtokos leánya volt, 1827-ben született. Már egészen fiatal korában felfedezték kitűnő hangját és édesatyja olasz énekmesterekkel taníttatta. A Bach-korszakban Budapest legimnelpeltebb és legkiválóbb énekesnője volt, akit a közönség „a nemzet esalóányának” nevezett el. Külföldi sikerei is számottevők voltak: Milánóban, Bucurestiben, Varsóban nagy sikereket aratott. 1857-ben vonult vissza az énekesnő a színpadtól és a bucsuzásnál Arany János, Tompa Mihály, Jókai Mór, Vas Gereben, Degré, Szigligeti, Teleki és a többi nagyok vettek tőle meleg bucsut. Visszavonulása előtt egy évvel Lonovics József dombegyházi földbirtokoshoz ment feleségül, aki később Csanádme-gye főispánja lett. Makó 1903-ban színházat épített, amelyet a nagy énekesnőről nevezett el és amelynek előcsarnokában Hollósy Kornélia ércszobra áll. A napokban fényes ünnepségek között ünnepelték meg a centennáriumot, amelynek az az érdekessége, hogy a rokonok közül egy timisoarai és egy aradi rokon is résztvett. Az ünnepségen gróf Csákyné, Návay Gézáné, Hollósy Erzsébet, Jankó Ágoston szegszárdi főispán, Hollósy Ilona, Hollósy-Kuthy Lajos, azonkívül Hollósy Kornélia bátyjának unokája, Kajzer Lajos timisoarai kanonok és Probst Lajos, a nagy énekesnő aradi dédunokája is megjelentek. Az ünnepség alkalmából elhangzott ünnepi beszédéért a rokonok nevében Kajzer Lajos kanonok mondott köszönetet. A diszelszóláson a budapesti opera, nemzeti színház és a színészegyesület kiküldöttjei is résztvettek és megkoszorúzták a nagy énekesnő szobrát.

— **Dr. Deutsch Ernő az új brassói főrabbi.** A brassói Izraelita hitközség e hó 5-én dr. Deutsch Ernőt, a sannicolaulmarei (nagy-szentmiklósi) Izraelita hitközség nagytudású, kiváló főrabbiját nagy lelkesedéssel főrabbi-jának választotta meg.

— **Kártérítésre ítélték Szamuely Tibor családját.** Budapestről jelentik: Érdekes perben hozott ma ítéletet a kuria. Az államkinostár pert indított Szamuely Tibor volt népbiztos családja és rokonsága ellen, 500 millió magyar korona erejéig, azon a címen, hogy a volt népbiztos a diktatura alatt megrabolta a magyar kirástart. A kuria ma hozta meg ítéletét, amelyben helybenhagyta a törvényszék és tábla marasztaló ítéletét és kötelezte a rokonokat és örökösöket az 500 millió korona kifizetésére. Megállapítja döntésében a kuria, hogy Szamuely törvényellenesen utalt ki összegeket a kincstárból, amelyek átértékelés nélkül a jóval meghaladják az 500 millió koronát.

— **Junius közepén kezdődnek az elemi iskolai vizsgák.** Az aradi tanfelügyelőséghez leérkezett a közoktatásügyi miniszter rendelete, amely szerint az aradi állami elemi iskolákban június 15-ével megszűnnek az előadások, viszont a vizsgálatok június 18-án kezdődnek és hat napig tartanak. A vizsgálatok a rendelet szerint az összes tanítóknak kötelességük megjelenni, de részt vehetnek a szülők is. Érdekes új rendelkezés az, hogy a vizsgálatok nemcsak az osztálytanítók, hanem a többi tanítók is intézhetnek kérdéseket a tanulóhoz. Azokban az iskolákban, ahol nem voltak különválasztva a leány- és fiutagozatok, a vizsgák ugyanazonokon a napokon, azonban külön-külön lesznek. A vizsgák után a tanítók kiválasztják a tanulók jól sikerült kézimunkáit, amelyekből a Iosif Vulcan-iskolában június hó 29-én kiállítást rendeznek. Az ebben az évben létesített hetedik elemi osztályokban a vizsgák június 10-én kezdődnek, amelyen a tanfelügyelő, helyettese, vagy a minisztérium kiküldöttje elnököl.

— **A cukorba új gyógyszere a glukhorment.** Frankfurtból jelentik: A német orvosok tegnap óta lázas érdeklődésben tartják Karl von Norden professzornak az a szenzációs bejelentése, hogy a frankfurti Horment A. G. vegyészeti gyár Richard Meissner nevű mérnöke a cukorba új gyógyszert talált fel, amelyet glukhorment-nek nevezett el és amely a legutóbb használt insulinnál sokkal biztosabb szere a cukorba gyógyításának. Norden professzor már hosszabb idő óta végez kísérleteket az új készítménnyel, amely az összes alkalmazott esetekben bevált. A glukhorment anyaga — miként az insuliné is — a hasnyálmirigyekből való. A professzor megállapítása szerint az új szer veszélytelenebb és biztosabb hatású az insulinál.

— **Viharkárok Aradon.** A tegnapi esti hatalmas vihar és az órákig tartó zápor nagy károkat okozott Aradon. Különösen a külvárosokban öntötte el a víz az alacsonyabban fekvő házakat és a város belterületén is számos helyen behatolt a pincékbe. A villám több helyen lecsapott. Többek között a cukorgyár közelében levő villanyvezetékbe csapott a villám és órákig sötétségben maradt ez a városrész. Az óriási esőzéseknek érdekese következménye volt. A hatalmas víztömeg behatolt a Str. Baritiu (Rákóczi)-ucca 16. számú ház pincéjébe, ahol másfél vagon méz volt elraktározva. A nagy méztömeg forrni kezdett a víztől és a pince ablakából kiáradó gőzre figyelmesek lettek a járókelők és jelentést tettek a tűzoltóságának. A tűzoltók teljes felszereléssel jelentek meg a helyszínen és hosszú munka után sikerült csak a forró méztömeget elszigetelni. A forró méz nagy károkat okozott a pincében elraktározott holmik között.

— **A Kereskedelmi Testület közgyűlése elmarad.** A vasárnapra hirdetett közgyűlést a Kereskedelmi Testület elnöksége közbejött akadályok folytán elhalasztotta és az újból kitűzendő napot külön meghívóban teszi majd közzé.

— **Könyvtömeg árusítás e héten Kerpelnél.**

— **Vadászközgyűlés.** Az aradi „Cerbul” vadásztársaság legutóbbi közgyűlését a Kánya-téle vendéglő külön helyiségében tartotta meg, melynek során a szokásos vezetőségi választást ejtették meg. Ennek eredménye az alábbi: diszelnök: Vaitolanu volt miniszter, diszalelnök: Clorogariu Jenő vadászati felügyelő, elnök: Albescu János kapitány, alelnök: Ciulan Arcade rendőrgazdát, titkár: Hulber Szilviusz bankfőosztályviselő, pénztáros: Muntean Victor pénzügyi titkár. A választmány a következő: Grumáz László dr. (vadászmeister), Balogh János, Lengyel Imre, Novac György, Rimbas Romulus, Serb József és Záray Jenő.

— **Az aradi polg. leányiskola magyar-román tagozata szombaton este fél 9 órakor,** a Kultúrpalota nagytermében igen gazdag és változatos számokkal művészestélyt rendez a szegénysorsu növendékek segélyezésére. Az estély iránt már most is nagy az érdeklődés, tekintve, hogy Aradváros közönségének nem egyszer volt alkalma az iskola növendékeinek igazán művésziesen előadott ének-, klasszikus és nemzeti táncszámaiban, valamint színelőadásában gyönyörködni.

LEGUJABB.

Magyarpárti tárgyalások Maniu Gyulával.

Tatarescu volt államtitkár érdekes nyilatkozata.

Bucaresti tudósítónk éjszaka 11 órakor jelent telefonon: Willer József dr., a Magyar Párt főtitkára, ma délután tárgyalásokat folytatott Maniu Gyulával. A tárgyalások eredményét egyelőre titokban tartják, de beavatott körök valószínűnek tartják, hogy Willer dr. és Maniu tárgyalásai kapcsolatban vannak a Maniu-párt előzőleg megtartott értekezletével, amely felhatalmazta a pártvezetőséget, hogy

más pártokkal próbáljon tárgyalásokat folytatni, esetleg paktumot kötni. Tudósítónk beszélgetést folytatott Tatarescu volt miniszterrel, a liberálisok egyik vezérével, aki kijelentette, hogy a Magyar Párttal a mai napig nem tárgyaltak a liberálisok. Arra vonatkozólag, hogy a liberálist párt akar-e tárgyalni a Magyar Párttal, Tatarescu kijelentette, hogy három nap múlva határozott választ ad.

Meghosszabbították a lakbérilletékek befizetését.

Az aradi pénzügyigazgatóság június 15-ében állapította meg a végső határidőt.

(Arad, június 8.) Az aradi pénzügyigazgatóság közli, hogy arra való tekintettel, miután a meghosszabbított határidő dacára még számosan vannak, akik a törvényben előírt házbérilleték lerovásának különböző okokból nem tettek eleget, az illeték lerovásának újabb határidejét június 15-ig kitölték. Ez azonban a végső terminus, s aki ez idő alatt sem tette

eleget a törvény által megkívánt kötelezettségének, azt az új bélyegtörvény rendelkezései szerint a legsúlyosabb bírsággal fogják sújtani. Egyben közli a pénzügyigazgatóság azt is, hogy a befizetett házbérilletékekről szóló elismervényeket csak azok számfejtése után, az aradi lapokban közölt időben fogják kiszolgáltatni.

— **Gázolás az aradi vasúti állomáson.** Megrendítő szerencsétlenség történt ma délután az aradi állomáson. Egy tolató mozdony elütötte Egyedi Vince vasuti munkást, aki a kerekek alá került, amelyek ballábát és jobb kezét levágták. A szerencsétlenségről azonnal értesíteték a mentőket, akik az eszméletlen embert a kórházba szállították. Életemmaradásához kevés reményt fűznek az orvosok. A szerencsétlenség okának kiderítésére megindult a nyomozás.

A tulsó partról.

Főszereplők:

Paul Wegener és Olga Tschehova
Ma, csütörtöktől az Apollóban.

Az előadások 6, 1/2 8 és 10 órák kezdődnek.

— **Romlott turót koboztak el Aradon.** Aradon a Bul. Regele Ferdinand (Andrássytér) 13. számú ház lakói jelentést tettek a rendőrségen, hogy a ház pincéjéből tűrhetetlen büz árad fel. A helyszínen megjelent dr. Luszt Ferenc hatósági orvos, aki a pincében kilenc láda romlott turót talált. A nyomozás megállapította, hogy a kilenc láda turó Klein Lajos aradi békkereskedő tulajdona. A kereskedő kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy nem akarta forgalomba hozni a romlott turót. A nyomozás folyik.

— **Az osztrák osztályorszláték árusításával és a nyeremények kifizetésével** hivatalosan megbízott Dörge Frigyes bankház, Wien, I-A. Kärntnerstrasse 43. garantálja mindazon megbízásoknak a leglelkismeretesebb elintézését, amelyek legkésőbb június 16-ig beérkeznek. Nyereménytöke 260 millió lej! Főnyeremény és jutalom 18 millió lej! Sorsjegyek: egész = 800 lej, fél = 400 lej, negyed = 200 lej.

— **Munkástragédia az erdőben.** Bates Trandafir 46 éves famunkást a conopi erdőben egy kőöntött fatörzs agyoncsújtotta. Megindították a vizsgálatot annak megállapítására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

— **Tolvaj cseléd.** Revéde János Calea 6. Vanatori (Kürtösi-ut) 27. számú ház lakója jelentést tett Nan Rozália nevű cselédje ellen, aki több ezer lej értékű ruhaneműt elloptott és megszökött. A tolvaj cseléd kézrekerítésére megindult a nyomozás.

— **Új vállalat Aradon.** Reier Etelka aradi vállalkozó a Cercetaşilor (Szent Pál) utcában modern gépekkel felszerelt, villanyerőre berendezett speciális toltásztító-műhelyt létesített. Az érdekes műhely technikai felszerelésével az ócska tolat néhány perc alatt hófehérre tisztítja. Reier Etelka vállalkozója nagy érdeklődést keltett Aradon.

SPORT

— **O Összeállították a franciák elleni magyar válogatottat.** Budapestről jelentik: A franciák ellen vasárnap szereplő magyar válogatott a következő beállításban játszik: Weinhardt (Sabaria)—Fogl II. (Ujpest), Fogl III. (Ujpest)—Pasovnák (Sabaria), Bukovi (Ferencváros), Rebró (Hungária)—Schmidt (33-as), Takács (Vasas), Orth (Hungária), Skwarek (Hungária), Kohut (Ferencváros).

A pápa harcot hirdet az erkölcstelen irodalom ellen.

Pásztorlevélben ítéli el az érzécsiklandó könyveket. — A püspökök és érsekek indexre tehetik a káros írásokat.

(Az 'Aradi Közlöny' római tudósítójának jelentése.) Ismertes, hogy a különböző országok katolikus püspökei és érsekei pásztorlevelükben határozottan tiltakoztak a modern nődivat, a modern tánc, a modern fiúdivat, a modern erkölcsök és más hasonló korjelenségek ellen. Most XI. Pius pápa a világ valamennyi érsekéhez és püspökéhez főpásztori levéllel fordult, amelyben erős harcot hirdet az erkölcstelen irodalom, az erkölcstelen sajtótermékek ellen. A körlevelet Mery del Val államtitkár írta alá.

A pápai levél bevezetésében rámutatott arra, hogy az utóbbi időben óriási mértékben megsokasodtak és elterjedtek azok az erkölcstelen nyomdai termékek, mindenekelőtt regények, novellák, színdarabok és vígjátékok, amelyek az érsek felkorbácsolását célozzák és amelyek különösen az ifjuság körében, az ifjú lélek megmérgezésében mutatják káros hatásukat.

Az érzékkorbácsoló, erkölcstelen könyvek vízőnőből — mondja a pápai irat — a léleknek legnagyobb kára származik, mert igen sok író a szegénytelen jeleneteket a legélmekbe színekkel festi és semmiféle tekintetben nem mérsékeli magát. Ezek az írók részint a sorok közé rejtve, részint egészen nyíltan és rafinált szemérmertlenséggel írják meg a legobscórbébb epizódokat. A legerkölcstelenebb bűnök és a legáljasabb dolgokat részletesen írják le. Még kárhózzottabb regényeket írnak azok, akik — szinte borzalom megemléteni — az aljas érzékiséget szent dolgokkal akarják igazolni és a szemérmertlen áradozásaikat az Istenhez szóló áhitattal és egy hamis vallási miszticizmus költői össze, annak ellenére, hogy a hitet a tagadással és az erkölcstelenséggel az erkölcstelen, a vallás parancsait az erkölcstelen romlottsággal soha összhangba hozni nem lehet. Igen sok író jutott már el addig a merészség és szemérmertlenségig, hogy a könyvekben még azokat a bűnök is menti, amelyek

nek még csak az említését is tiltja az apostol, amikor mondja: „Fajtalanság és mindenféle tisztátalanság még csak ne is említessék közöttetek, ahogy ez szentekhez illik“. A pápai levél leszögezi, hogy minden erkölcstelen nyomdatermék, lett legyen a szerző szándéka bármilyen jámbor is és bármennyire megfelel a mű az irodalom követelményeinek, minden gondolkodás nélkül, mint pusztító hatást, el kell utasítani.

Az erkölcstelen irodalom terjedésének megállítására felhívja a pápa a világ valamennyi keresztény íróját, hogy műveik megírásánál mindig a keresztény erkölcsöket és az evangélium etikáját tartsák szem előtt és eszerint írjanak.

Ezzel kapcsolatban rámutat a pápa arra, hogy az egész világon óriási számban megjelenő nyomdatermékeket a szentszék képtelen figyelemmel kísérni és ellenőrizni és ennek folytán az újonnan megjelent erkölcstelen műveket az indexre tenhí. Éppen ezért felhívja a püspökök és érsekek útján az alsó papságot is, hogy hatáskörükben minden keresztényt megfelelő módon és eszközökkel figyelmeztessék az erkölcstelen irodalom veszélyeire és a könyvek megnevezésével hozzák előtük nyilvánosságra az erkölcsromboló irodalom termékeit. Különösen nagyfontosságú ügyekben az érsekek és a püspökök esetenként kibocsátandó dekrétumokkal tilthatják el a vallástalan és erkölcstelen könyvek olvasását. Az érsekeknek és püspököknek havonként jelentést kell tenniük Rómába, hogy milyen rendszabályokat fogantositottak a destruktív irodalmi termékek terjedésének megállítására.

Postamester

PUSKIN novellája után Főszereplők
W. MALINOWSKAYA és IVAN MOSKWIN.

Ma, csütörtöktől az Urániában
Az előadások 6, 1/8 és 1/10 órákor kezd.

Közgazdaság.

Zürichben 3.14.50 a lej.

Helyi valutaárak. (Június hó 8.)

Kifizetések: Berlin 40.25, Amsterdam 67.90, Newyork 169.50, London 824.50, Páris 6.65, Milanó 9.50, Prága 5.03, Budapest 29.65. Zág-ráb 2.98, Bécs 23.87.50, Zürich 32.65. — Áru: Márka 40, dollár 169, angol font 820, francia frank 6.60, olasz lira 9.50, cseh korona 5, pengő 29.60, dinár 2.98, osztrák schilling 23.80, svájci frank 32.60. — Pénz: Márka 38, dollár 167, angol font 800, olasz lira 9.10, cseh korona 4.90, pengő 29.20, dinár 2.88, svájci frank 31.60, osztrák schilling 23.20. — Irányzat: szilárd.

Zürichi tőzsdenyitás. (Június hó 8.)

Berlin 123.20, Amsterdam 208.23, Newyork 520, Páris 20.36.25, Milanó 28.73.75, Prága 15.40, Budapest 90.60, Belgrád 9.13.50. Bucu-resti 3.14.50, Varsó 58.10, Bécs 73.17.50.

Zürichi tőzsdézárlat. (Június hó 8.)

Berlin 123.20, Amsterdam 208.23, Newyork 520, Páris 20.36.25, Milanó 28.73.75, Prága 15.40, Budapest 90.65, Belgrád 9.13.50. Bucu-resti 3.14.50, Varsó 58.50, Bécs 73.17.50.

Bucuresti-i tőzsdézárlat. (Június hó 8.)

Devizák: Páris 6.57.50, Berlin 39.75, London 815, Newyork 167.50, Milanó 9.34, Zürich 32.30, Bécs 23.62.50, Prága 4.97.50. — Valuták: Napoleon 670, márka 39.50, léva 1.20, török lira 0.86, angol font 810, francia frank 6.65, svájci frank 32, olasz lira 9.10, drachma 2.20, dinár 2.95, dollár 166.50, lengyel zloty 18, osztrák schilling 23.90, pengő 29.50, cseh korona 4.80.

— Megszakadtak az olasz és német gazdasági tárgyalások. Bucurestiből jelentik: Cezar Popescu, az olasz-román tárgyaló-bizottság román elnöke ma váratlanul Bucurestibe érkezett és az újságíróknak kijelentette, hogy a gazdasági tárgyalásokat a változott politikai viszonyok miatt

ideiglenesen megszakították, miután azok továbbvezetésére az új kormány további instrukcióira van szükség. — Lapedatu volt pénzügyminiszter

is félbeszakította berlini tárgyalásait és Bucurestibe utazott, hogy az új kormánytól instrukciókat kérjen.

Öngyilkos lett egy aradi származású tanár.

Rejtélyes ok miatt mellbelötte magát Urhegyi volt aradi igazgató tanárfia

(Az 'Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A Vörösmarty-uca 17. számú házban az este mellbe lötte magát Urhegyi István 29 éves polgári iskolai tanár. Urhegyi István, aki feleségével a Hungária-ut 172. számú házban lakott, öngyilkosságát édesapja, Urhegyi Alajos budapesti szaktanfelügyelő, egykori aradi tamitóképzőintézet tanár lakásán követte el, ahonnan beszállították a Rókus-kórházba. Az öngyilkosság körülményei teljesen titokzatosak: a fiatal, aradi származású tanárt korán véglegesítették, előmenetele biztosítva volt és ismerősei szerint anyagi gondjai nem voltak. Feleségével teljes harmóniában élt, öngyilkossági szándékáról soha senkinek sem beszélt, éppen ezért a fiatal tanár

végzetes tette úgy tanártársai, mint ismerősei és rokonai körében nagy megdöbbenést keltett. Ma délelőtt sok tanártársa és ismerőse kereste fel Urhegyi Alajos szaktanfelügyelőt, aki azonban állandóan fia betegágyánál tartózkodik a Rókus-kórházban.

Tegnap este 8 órákor Urhegyi István saját kulcsával nyitott be édesapja lakására. Senki sem tartózkodott a lakásban és a lövés zaját az egész házban senki sem hallotta, úgy, hogy csak később, az apa hazaérkezése után hívhatták a mentőket. Az orvosok szerint Urhegyi István állapota rendkívül súlyos. Urhegyi István levelet sem hagyott hátra s így felesége és édesapja teljesen érthetetlenül állnak a titokzatos öngyilkossággal szemben.

Tejáros lett

egy volt aradi színész nő

Körössy Juci tejsarnokot nyitott Oradeán. — Művészalmok és sikerek után polgári valóság.

(Az 'Aradi Közlöny oradeai tudósítójától.) Mindössze három hete annak, hogy zöld levél-girlandok fonták át a oradeai színház páholy-sorait és egy forró jubileumi est keretében H. Körössy Juci mosolyogva, kámpyozva és sirva jelent meg a rivalda előtt, amelynek ünnepi fényéből visszatükröződött arcán egy három évtizedes művészeti malmnak minden sikere és minden dicsősége.

— Nagyon, de nagyon boldog vagyok, nem tudok mást mondani, — mondotta akkor a jubileumi estén könnyes meghatottsággal.

Lelkének gazdag, művészi sikerekben megittasult emlékezését nem zavarta meg akkor a művészsors keserű csalódása, amely gyakran gondokban ébreszti fel a ma komor realitásai között a magyar művészet apostolát, akinek szemel előtt minden dicsőség és tüneményes mult után nem egyszer a jövő bizonytalanságának felhője borítja el a rivalda fényének csillogását.

Közös művészsors a csalódás. Szép álmokkal, az örökké szent művészet közkinccsé tevésével neki indulni a sikerekért és dolgozni, rohanva Thespis szekerén megállás nélkül az elmulás és elfelejtés felé. Ez Thália papnőinek a sorsa, amelyet csalódásra ébreszt a hosszú évek forró sikere után a jelen, mikor a csodás frissességű régi szépségek a művész életében a mának anyagi gondjaival vegyülnek össze.

Nemkisebbíti ugyan ez a művészet értékét, minden ragyogását, de elgondolkoztató közös vonása a művészi karriernek.

Három évtizeddel ezelőtt, művészi pályája kezdetén bizonyára H. Körössy Juci is úgy álmolta meg, hogy érett korának napjait gondtól mentesen aranyozza be a művészet, amelyért annyit dolgozott. De hogy ez nem így történt, az nem kedvetleníti el H. Körössy Juci örökké fiatal művészetét, munka és életszeretetét. Három hét alatt még egyszer újra átalmodta művészi pályájának három évtizedes sikerét és három hét alatt mindennap maga elé idézte a jubileumi este gazdag ünneplésben megnyilatkozó összes szépségét. De minden művészi fiatalosága mellett is számot vetett a művészi fiatalosága mellett és elhatározta, hogy a mának munkarohamában új egzisztenciát teremt magának, amely őt öregedő napjaira is biztosítani fogja a megélhetésben.

H. Körössy Juci izléssel berendezett tejsarnokot nyitott a str. Vlahuta (Szent János-uccán) és bizonyára éppen olyan közmegelegedésre fogja ellátni a közönséget, mint ahogy 30 éven keresztül tehetségének pazar szépségét nyújtotta a színházlátogatóknak. Művészetéből egy fikarcnyit sem von le új munkaköre, melyben élni fog a mának a holnapért.

Erzsébet Mozgó

Ma d. u. 1/2, 8 és 1/10 órákor utóljára

A 3 kakukóra.

Az idel szozon legjobb társadalmi szimulva.

Főszerepben: Lillian Hall Davies.

Holnapról: Ninon Putty Liával.

Jön! BAROCCO. Jön!

Szép idő esetén az esti előadás a kórthelyiségben.

Mozi.

xx A „Postamester“ az aradi Urániában. Csütörtöktől kezdve vetíti az aradi Uránia filmszínház a Postamester című filmet, amely Puskin Sándor világhírű orosz író hasonló nevű novellájából készült. A főszerepeket a legkiválóbb emigrált orosz színészek játsszák és a rendező érvényre juttatta a hangulatos mű minden szépségét. Az előadások 6, fél 8 és negyed 10-kor kezdődnek.

xx Jön! Lillian Harvey-vel: „Apának lenni nem nehéz“ című kitűnő vígjáték.

xx A Meztelen asszony című filmremekmű ma a Marosparti mozgószínházban. Henry Bataille világhírű regénye után Leonce Perret a Königsmark, Atlantida és a libanoni kastély urnője rendezője egy hatalmas filmattrakciót készített és ezt ő maga is pazarabbnak és jobbnak tartja, mint a Königsmarkot, pedig ez volt egyike a legnagyobb filmeknek.

xx A „Tulsó partról“ az aradi Apollóban. Ma csütörtökön mutatja be az aradi Apolló-filmszínház a Tulsó partról című megrendítő drámát. A darab főhőse Martin Römer kapitány, akiről felesége azt hiszi, hogy hősi halált halt a háboruban. Az asszony ennek tudatában férje egyik bajtársába, Teutenbergbe lesz szerelmes és feleségül is megy hozzá. Nyolc évi boldog házasság után visszatér a halottnak hitt férfi és most a régi és az új férfi között elkeseredett küzdelem indul meg a feleség birtokáért. Az érdekes jelenetekkel telített darab főszerepeit Paul Wegener, Anton Pointner és Olga Csehova világhírű német filmszínészek játsszák. Az előadások 6, fél 8 és negyed 10 órákor kezdődnek.

— Jön a Ben-Hur főszereplője, Ramon Novarro, legközelebb a Marosparti mozgószínházban.

Rádió-műsor.

Csütörtök, június 9. Wien—Graz. 20.05. Hangverseny akadémia. — Pozsony. 17.45. Hangverseny. — Milano. 22.45. Jazz-band. — Boroszló. 20. Zenekari hangverseny. (Strauss-művek.) — Prága. 21—22. Kamarazene. — London—Darenty. 20. Szimfonikus hangverseny dr. Schipper közreműködésével. — Frankfurt a. M. 20.15. Operettelőadás. — Róma. 21.10. Operettelőadás. — Berlin. 22. Tánczene. — München. 19. Zenekari hangverseny. — Budapest. 9.30., 12. és 13. Időjelzés. — 17.02. Az opera kamarazenekarának hangversenye. — 19.15. Cigányzene.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.
Cenzurát: Prefectura Judetului.

Bangha páter a dekoltált ruha ellen

Budapestről jelentik: A budapesti jezsuiták Mária-uccal templomában nagy feltűnést keltő szónoklat hangzott el. Bangha Béla jezsuita páter tartott prédikációt és ebben a divat-feltengéseit ostromozta. Kijelentette, hogy legfeljebb pápai rendelet utasítja arra, hogy az egyház keretén belül vegyék fel a harcot az erkölcstelen divat ellen. A szószékről szólította fel a hölgyeket, hogy az oltári szentséghez ne járuljanak modern ruhában, mert nem áldoztatják meg őket. Ma is megtörtént — mondotta Bangha páter, — hogy szó nélkül elmentem egy előttem térdeplő hölgy mellett és nem áldoztattam meg, mert mélyen dekoltált, ujjmétküli ruhát viselt. A páter szerint, ami elfogadható és megengedhető otthon a férfiak előtt, az rögtön erkölcstelenné válik a nagy nyilvánosság előtt, főként pedig, ha idegen férfiak előtt mutogatják. Bangha páter prédikációjának hatása alatt a modernebbül öltözött hölgyek közül többen kifelé igyekeztek a templomból, azonban a templomajtóban újabb feddés várt

reájuk a missziók és egyéb egyesületek tagjai részéről, akik figyelmeztették őket, hogy ilyen toaletten többé ne jöjjenek a templomba, mert nem eresztik be őket.

NYILTÉR

E rovat alatt közöltékéért nem vállalunk felelősséget.
NYILATKOZAT. Egyik aradi lap mai számában azt írta rólam, hogy én előzetes megállapodás nélkül kosaranként 10 lejt kérek a szemét kihordásért. Ez nem felel meg a valóságnak, mert én nem a rondes házi szeméért, hanem kötörmelékért, amelyet nem tartozom kihordani — követeltem kosaranként 10 lejt. Régi aradi szeméthordó vállalkozó vagyok. kötelességemnek mindig pontosan eleget tettem. Ezen esetben is nem panaszoslevél alapján, hanem a szóban levő vállalkozásom alapján kérem, hogy ellenem az alaptalan vádat megításként.
 Nagy Károly.

SPECIÁLIS TOLLTISZTÍTÁS.

Tisztelettel értesítem a n. & közönséget, hogy régi főhírnévű vállalatomat modern gépekkel szereltem fel és a TOLLTISZTÍTÁST GAZRA ÉS VILLANYRA BERENDEZETT GÉPEKEN VÉGZEM. Az ócska toll ul lesz, tiszta, hófehér állapotban kerül ki a gépből. Gyors munka. A tisztításra kerülő árut a fél megvárhatja. Teszték egy kísérletet tenni!
 REIER ETELKA.
 Arad, Szt. Pál-ucca 4.
 Telefon 822.

NE FELEJTSE EL!

A legjobb új órák ékezők:
 javítás, ékezőr vése, megbízható garanciával
Csáky- oégnói Aradon a Lutheránus templommal szemben.

Arad főterén,
I. emeleti helyiség,
áll: 2 nagy uccai és
1 nagy udvari szobából,
AZONNAL KIADÓ.

Irodának, szalónnak, orvosi rendelőnek, műhelynek, üzletnek rendkívül alkalmas. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadójában

Henry Bataille világhírű regénye a: **MEZTELEN ASSZONY**
Petrovich Svetislav és Nita Naldi a főszerepben
ma a Marospartti mozgószínházban. „MONOPOL FILMCENTRALA TIMISOARA.”

„Elegant” női divatvilágban készülnek a legújabb divat szerinti kabát, costüm, komplé, mikalmi és wool ruhák, szolid árak mellett. Salva pártfogást kérnek: **„Elegant” tulajdonosai** Str. Decembrie 1. (Husszárger-u.), átjáró Bársony-ház.

Cipő trap és szürke színekben már **630 lejt** elsőrendű anyagból saát műhelyben készültet beszerezhetők **Frász József** elpórusletében **Strada Eminescu (Deák F.-u.) 3.**

Kamor Márton pala- és oserőpfedőmester Vállalja minden e szakba vágó munkátok szakszertű végaását a legolcsóbb árral Str. Pompiliu (Kasza-u.) 19.

A „MINERVA” Közművelődési Iroda
 kulturális terjeszkedés céljából (előfizető)
taggyűjtési versenyt rendez,
 miért is felhívjuk mindazon urasszonyokat és leányokat, kik a versenyen részt venni óhajtanak, a hivatalos helyiségben **Arad, Strada Metianu (Forray-ucca) No. 11.** jelentkezni sziveskedjenek, hol a versenyre előirt feltételekre felvilágosítást nyernek. — Mindazon taggyűjtő, ki 25 tagot gyűjt, az alanti öt nyeresmény között óhaja szerint bármelyiket választhatja:
INGYEN KAP: „10 drb. I. rendű mozgójegyet.” vagy
INGYEN KAPJA: 1/4 évig a „Színházi Életet.” vagy
INGYEN KAPJA: 1/4 évig a „Tolnai Világlapját.” vagy
INGYEN KAPJA: 1/4 évig kívánsága szerint bármelyik bel- vagy külföldi tudományos, szépirodalmi, vagy évtápat vagy
INGYEN KAP: 2 drb. modern legújabb kiadású szépirodalmi művet!

FRIEDMANN szerencsége kolosszális!
Huszmillió lejt
750.000 Schillinget nyerhet Ön egyetlen sorsjeggyel.
 Az elmúlt sorsjáték V-ik osztályának főnyeresménye 100.000 Schilling a né- lam vásárolt 54524. sz. sorsjegyen lett nyerve.
8. 500.000.—, 250.000.—, 100.000.—, stb. nyeresmények közepesben, minden lev- nés nélkül!
A világ legkedvesebb sorsjátéka. 100.000 sorsjegy, 50.000 nyeresmény.
 A sorsjegyek fele nyer.
Az I. osztály huzása 1927. június 21—23.
Sorsjegyárak 1/8 S. 4.—. (Lej 100), 1/4 S. 8.—. (Lej 200),
osztályonként 1/2 S. 16.—. (Lej 400), 3/4 S. 32.—. (Lej 800).
Rendeljen azonnal!
 A rendelés vétele után az eredeti sorsjegyeket a hivatalos játéktérrel együtt azonnal küldjük Önnek. — Megrendelést zárt borítékban kérjük. 2882
Ludwig Friedmann Wien, I, Salzgries 12.

Rác és Benda fényképezési műtermében Str. Eminescu 32. (Deák F.) Krispin-ház. Olcsó áron készülnek elsőrendű mű- vési kivitelű fényképfelvételek ugyszintén nagy- tások, gyermekfelvételek és igazolványképek. 2664

Fraji Gilgoreson Timichigil si instalatori de apeducte, mibádogások és vízvesztéki berendezők Arad. Str. Bratianu 14., vállal- nak minden e szakmába vágó munkálatokat jutányos áron gyors és pontos kiszolgálás mellett. 2857

Bizományba vállalunk
 burgonya, gabona, gyümölcs- és egyéb mezőgazdasági termékeket. 3044
J. SISSE Berlin O. 27. Alexanderstr. 20/a.

GAEDICKE
a legszerencsésebbek egyike.
 Az osztrák osztálysorsjátékon. 100.000 sorsjegy. 50.000 nyeresmény.
 Minden második sorsjegy nyer.
Főnyeresmény
750.000 Schilling vagy 19 millió Lej
 további nyeresmények:
 500.000 Schilling 75.000
 250.000 Schilling 60.000
 100.000 Schilling 50.000 stb.
 Össznyeresmény érték 10 millió 640.000 Schilling vagy 266 millió Lej.
Huzás már június 21—23. (1927.)
A sorsjegyek árai: 1/1 Sch 32 Lej 800 1/2 Sch 16 Lej 400 1/4 Sch 8 Lej 200
 A sorsjegy értékét a legolcsóbban ajánlott levélben küldhetik.
A. GAEDICKE & Co. Wien, I. Franz Josef Kai 47.

Természetes ásványvíz
VICHY
A francia állam forrása
Celestins- kőszvény, hólyaghurut, cukorbetegség, izületes
Grand-Grille- májbetegségek
Hopital- gyomor bajok
Vichy-etat-só emésztés elősegítésére szolgáló sóvíz házikészítésre
Vichy-etat paszfillák ebéd utáni emésztésben igen kellemes.
Óvakodjunk az utánzatoktól! 2803

Cipőszükségletét legolcsóbban és legjobban Weinberger cipőüzletében szerezheti be.

APRÓ HIRDETÉSEK.

LEVELEZÉS.

Hajhullás és hajkorpa

ellen a legjobb szer az **Egger Petrol**. Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában.

PÉNTEK 18. Emlékszel szép virágom erre a napra? Nekem felejthetetlen. Imádlak.

PIATAL, barna urinó, megismerkedne korrektt úrral, ki szórakoztatná, anyagilag támogatná. Komoly választ jelezve az **Aradi Közlöny** kiadójába „Buzavirág” jellegű kér. 3057

ALKALMAZÁS.

MŰSZERÉSZ segéd műhelymunkára felvétetik. Gáspár, Str. Horia 2. 3031

MINDENES rendszerű 15-ére kerestetik Str. V. Babes 5. (Kiss Ernő-u.) 3033

KIFUTÓFIU felvétetik „Perfect” vésnök műintézet Str. Eminescu 15. 15290

VÁROSI tüdőszanatórium ápolónőt keres, aki a laboratóriumhoz is ért. Ajánlkozni az Igazgatóságnál. 15290

KIFUTÓLÁNY azonnal felvétetik Harisnyagyár, Str. Gh. Lazar 13. 3054

JÓLFŐZŐ minden szakácsnőt keres június 15 vagy július 1-ére. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 3051

HÁZMESTERPÁR, gyermektelen, az asszony minden takarításért szerény lakást, fűtést, világítást és fizetést kap. Felvilágosítás Haasz Alapítvány Strada Eminescu 12. 3056

MÁGÁNOS nő, főzőnőnek ajánlkozik. Str. Coanda (Borona-u.) 24. 3059

LAKÁS.

PUSKAPORGYÁRBAN gazdálkodásra alkalmas elsőrendű épületben nagy szoba, konyha lakás kiadó. Bovebbet Strada Mărășești 2. 3048

AZONNALRA befestetik 3 szobás, konyhás, fürdőszobás, cselédszobából álló lakás központban, vagy központon kívül kerttel együtt. Ajánlatok a Lomási rt. pénztárhoz küldendők. 2985

VÉTEL ÉS ELADÁS.

SAJÁT TERMESŰ arad-hegyvölgy 6. és újborok kaphatók Rauchbauer Nándornál, Sfiántana. 3017

KÉLTÍ PERZSASZŐNYEG, nagy szmírna és gyári szőnyegek, íróasztalok, fotelok, antik komód, tükrök, scheslon, zongoraszékek, asztalok, székek, háló, ebédlő, nriszoba, szalon berendezések, bőröndök, gyertyatartók, férfiruhák, felöltők, festmények, gobelin képek, asztalneműk, íróasztalgarnitúrák, kredencok, szekrények, villanylámpák, virágágyvány, selyem perzsa asztalterítő, plüsch függönyök, storeok, vitrin tárgyak, porcellánok stb. eladó. Salgóné, Strada Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

VITRIN, remek dísz-szobát eladó. Dományi palota földsz. 8. 3058

BIZOMÁNYBA KERESK dísztárgyakat, bőröndöket, mű- és antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyeget, közszükségleti cikkeket, férfi ruháneműt, egyes butordarabokat stb. — Salgóné, Arad Str. Consistoriului 12. (Batthyány-ucca) I em. jobb. 1000

TEGLA.

Közismert legjobb minőségű, cserép

253. sz. duplafalozó kedvező fizetési feltételek mellett, legjutányosabb árban kapható

Pollak Sándor gőztéglagyárában ARADON.

A legszebb mulatóhely

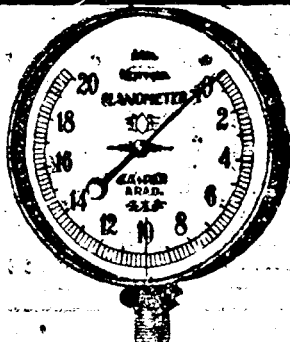
ARADON.

„Aranyhajó” étterem

a Marosparton katonai stranddal szemben. frissen csapott Drecher-sör, kitűnő kenyér, — Cigányzene. — Abonások felvételnek. — Reggeli nyitva.

SCHWARCZ ANDOR, tulajdonos.

8017

MANOMETER

és mindenféle mérőműszereket raktárról szállít, javításokat vállal

GÁSPÁR ÁRPAD műszerész

ARAD, Str. Horia No. 1. (v. Széchenyi-ucca 1.)

Javítás végett beküldött műszereket állami hitelesítéssel elátva, rövid idő alatt vissza küldöm. Telefon 315. sz.

Sürgősen és legolcsóbban eladó egy kis új üzlet berendezéssel együtt.

Aradon a város legforgalmasabb helyén (belvárosban) kedvező fizetési feltételek mellett, költődre való elutazás miatt. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2904

Női harisnya azsuros cakkos szélű prima tartós Lej 145.— **Bogyó A.**
„Hafa szőlő” azsuros szélű női harisnya... Lej 125.—
Cérna harisnya ... 95.— lejtől! Selyem flór ... 75.— lejtől! Arad,
Divat keztyűk ... 50.— lejtől! Csipkék óriási választékban! Str. Eminescu 12.

Házakra és földekre kölcsönöket

dollárban és lejben kedvező feltételekkel folyósítatok.

Herzog Sándor

2810

Strada Bratlanu (Weitzer János-ucca) 12. szám.

18 millió lejt

nyerhet már egyetlen egy sorsjeggyel az új osztrák osztályosorsjátékon.

! A sorsjegyek eladásával és a nyeremények kifizetésével hivatalosan megbízott s mindenütt közismert bankház !

FRITZ DÖRGE, WIEN

I/A Kärntnerstrasse 43.

☉ Ajánl sorsjegyeket ☉
1/2 800 lej, 1/4 400 lej, 1/8 200 lej.

A sorsjegyek fele okvetlen nyer!

A megrendelések legkésőbb június 16-ig kéretnak és pedig az összeg melléklésével ajánlva.

Mindenki meggyőződhet arról, hogy villanyvilágítását és osongójét legolcsóbban készítjük el. Költségvetés díjtalan vidékre is. Javítások pontosan készülnek! Allandó osillár raktár! **VARGA és ROSENFELD** Arad, Bulev. Reg. Maria 12. Telefon 808.

Pensionat Raschke,

WIEN XIX. Gatterburggasse 1.

Internat für Mädchen, Privat Unterricht, alle Schultypen in nächster Nähe. Ständige Beaufsichtigung, gute Verpflegung.

Ön is tudja, hogy kitűnő minőségű Coventry Royal, Görlöke, Dürkopp, Waffenrad és Fuch kerékpárokat vehet részletfizetésre **HAMMER VILMOS**

csak üzletében Arad, Piata Avram Iancu 5-6. (Szabadság-t r)

Boltkezelőt

keres az anti Hangya Szövetkezet Javadalmazás fix fizetés, 3 1/2% forg. jutalék, lakás, fűtés, világítás. Pályázatok az Igazgatósághoz Ant. küldendők. Bővebb felvilágosítást ad **Hangya-raktár Arad**

Bankkölcsönöket

aradi házakra és környékbeli földekre legelőnyösebb feltételekkel betáblázás mellett folyósítatok.

HAASZ ALBERT iratója Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 12. sz.

Belvárosi magánház

Kossuth-ucca elején 590 □-al telekkel, komplett 3 szobás lakással, parkirozott udvarral, gyümölcsös kerittel, nagyon olcsón ELADÓ.

Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 1986

Legjobb és legolcsóbb ásványvíz a **Lippafüredi „APOLLO”** gyógy- és borvíz. Kérje mindenütt. Városi és megyei félérakat!

Merkler és Weiner fűszer- csomaga- és terményüzlet Arad, Str. Mărășești No. 12 (volt Kossuth-ucca.) 2421

Radio-buffe

Ortutay-palota.

Elebrangu hideg ételek és italok, frissen csapolt sör naponta, ügyelmes kiszolgálás mellett kapható. 2598

GYOROKÓN

a piac tér közvetlen közelében 3 szobás konyhás magánház, villanyal, nagy kerttel alkalmi áron eladó, továbbá Arad hegyala minden községében kisebb-nagyobb szőlők olcsón eladó. Megbízott: Győrffy „Mures” irodája. 15291

KITŰNŐ MINŐSÉGŰ

rozgallón (kékfő) kapható nagyban és kicsinyben a zlatnai állami gyárban (Jud. Aiba) kg.-ként 26 lej árban. Vagontételnél bank garancia mellett 90 napi hitel. Ugyanott **VASGÁLIC**, kg.-ként 3 lej és 10 bani árban. Direcțunea Uzinelor Metalurgice de stat Zlatna. 2837

Ebédő és hálószoba

tömör diófából, használt, de teljesen jókarban, olcsón eladó.

Ugyanott esetleg 3 szoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló lakás is kapható. — Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3043

II. oszt. Hálókocsi-jegyek

elővétele, külföldi vasúti jegyek hivatalos vasúti áron, fűrdő-kedvezményel kombinált tour-retour és körutazási jegyek a román, magyar, cseh, olasz, osztrák és jugoszláv fűrdőhelyekre. Olcsó vizum és díjtalan felvilágosítás a

Hálókocsi Társaság

menetjegyirodájában Arad, Bul. Regina Maria 12. (Központi Takarékpénztár épülete.) — TELEFON: 5-84.